**********MIXED ADC 606
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PERIODICALS
September 26, 2003
Vol. XCIV

PENKTADIENIS - FRIDAY, RUGSĖJO - SEPTEMBER 26, 2003

NEWSPAPER - **DO NOT DELAY** - Date Mailed 09-25-03

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Nr. 187
Kaina 50 c.

Šiame numeryje:

ŠALFASS-gos metinis suvažiavimas. Kalnas pavadintas karaliaus Mindaugo vardu. Vėl pralaimėjo „Lituanica". *2 psl.*

Requiem mažam erdvėlaiviui. Ekstrasensai Kremliaus tarnyboje. *3 psl.*

„Bičiulystė". *4 psl.*

„Draugo lietuviukai". *5 psl.*

Susitikom po daugel metų. Kaip patekti į rojų. „Varpas" ir varpininkai. *6 psl.*

ČLM mokslo metų pradžios šventė. Talka „Vaiko vartams". Svečiai „Seklyčioje". Ruošiamas MaRiTa fondo vajus. *8 psl.*

Sportas

* **Monaco vykusiame 5-tajame pasaulio biatlo čempionate** jaunimo (iki 21 metų) grupėje Lietuvos atstovė Laura Asadauskaitė iškovojo aukso medalį. 19-metė vilnietė varžybose, kuriose reikia be sustojimo nubėgti 1,500 m, nuplaukti 200 m ir po to vėl nubėgti 1,500 m, sidabro medalį pelniusią egiptietę Omnia Fakry Abdelhafez aplenkė 5 sekundėmis.

* **Naujajam sezonui besiruošiantys Kauno „Žalgirio" krepšininkai,** trečiadienį draugiškose rungtynėse Prancūzijoje 101:83 nugalėjo Pro B lygos „BC Nantes" klubą.

* **Rusijos naftos susivienijimo „Jukos" valdoma** bendrovė „Mažeikių nafta" Lietuvos krepšinio lygos čempionatui 2003-2004 metais remti skirs 1 mln. litų. Bendrovės 500,000 litų piniginis prizas atiteks I vietos laimėtojams, 300,000 ir 100,000 litų prizai — II bei III vietos laimėtojams. Dar 100,000 litų „Mažeikių nafta" skiria Lietuvos krepšinio lygos reikmėms.

Naujausios žinios

* **Susiginčiję dėl Dievo, Seimo nariai nepatvirtino** nuostatų dėl Europos Konstitucijos.

* **Lietuvos ir Rusijos specialistai suderino** daugumą pasenusio raketų kuro išvežimo klausimų.

* **Našlaičius siūloma atleisti** nuo privalomosios karo tarnybos.

* **Privačių asmenų labdarą siūloma skatinti** mokesčių lengvata.

* **Kauno visuomeniniame transporte „zuikius" (keleivius be bilieto) gaudys** saugos tarnybos pareigūnai.

* **Seimas metė iššūkį pagal fonogramas koncertuojantiems** atlikėjams.

* **Prasidėjo universalios arenos Vilniuje statyba.**

Lietuviai sukūrė antrą prietaisą kovai su pavojinga SARS liga

Vilnius, rugsėjo 25 d. (BNS) — Kol viso pasaulio mokslininkai tebesuka galvą, kaip pažaboti itin pavojingo ūmaus kvėpavimo takų uždegimo SARS viruso plitimą, lietuviai jau siūlo efektyvių kovos priemonių, rašo dienraštis „Lietuvos rytas".

Fizikos instituto aplinkos ir chemijos laboratorijos vedėjas, vyriausiasis mokslo darbuotojas Vidmantas Ulevičius su keliais pagalbininkais sukūrė metodą, kuris padeda nustatyti, ar atmosferoje yra mirtinas virusas.

Iki šiol naudojami metodai yra nepatikimi, nes nustato tik didelę mikrobų koncentraciją, o tyrimai trunka ilgai, tačiau Lietuvos mokslininkams pavyko įveikti šias problemas.

V. Ulevičius kol kas nenori atskleisti visų bioaerozolių spektrometro darbo ypatybių, nes šiuo metu naujasis prietaisas yra pristatytas patentui gauti. **Nukelta į 7 psl.**

Lietuva galėtų atlikti vadovaujantį vaidmenį Europoje

Vilnius, rugsėjo 25 d. (BNS) — Lietuva ir jos šviesuomenė iš pasitraukiančių iš politinės arenos Europos humanistų galėtų perimti ateities vadovo ir „naujojo balso" vaidmenį, teigia JAV saugumo politikos žinovas Bruce Jackson.

JAV nevyriausybinio NATO komiteto prezidentas ir Užsienio santykių tarybos narys B. Jackson šią savaitę skaitė paskaitą Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų instituto studentams — būsimiesiems diplomatams ir politologams.

Paklaustas, koks galėtų būti Lietuvos — naujosios Europos Sąjungos ir NATO narės — vaidmuo žemyne, B. Jackson minėjo „Europos vadovavimo paveldėjimą" iš pasitraukiančių Europos moralinių autoritetų, tokių kaip aktyviąją politiką palikęs buvęs Čekijos prezidentas Vaclav Havel.

B. Jackson teigė, jog Europos „naujo balso" vaidmenį galėtų atlikti ne kuris nors konkretus Lietuvos politikos ar visuomenės atstovas, o „šviesuomenės grupė".

B. Jackson teigė, jog Lietuvos sprendimas siųsti karius į antiteroristinę misiją Afganistane ir taikos įvedimo tarnybą Irake buvo „svarbus solidarumo su JAV parodymas", tačiau dabar jis nebėra toks reikšmingas.

Anot B. Jackson, įvykiai Europoje per artimiausius 4 metus lems žemyno sąrangą būsimiems 50 metų. Jis teigė, jog su Berlyno sienos žlugimu Rytų Europoje prasidėję demokratijos ir integracijos procesai turi peraugti į likusios žemyno dalies, kurioje gyvena 170 milijonų žmonių, prijungimą prie civilizuoto ir saugaus „Europos branduolio". **Nukelta į 7 psl.**

Premjeras teisinasi dėl reprezentacijos lėšų didinimo

Vilnius, rugsėjo 25 d. (BNS) — Ministrų reprezentacijai skirtų lėšų riba buvo padidinta siekiant kompensuoti gausėjančių neformalių susitikimų su kitų valstybių kolegomis išlaidas, ketvirtadienį Seime per vyriausybės valandą teigė premjeras Algirdas Brazauskas.

„Kaip man ministrai pasakojo, kitose šalyse ministrai turi labai dideles galimybes šioje srityje", sakė A. Brazauskas.

Iki šiol ministro reprezentacinis fondas siekė du vidutinius mėnesinius valstybės darbo užmokesčius — 2,330 Lt per mėnesį. **Nukelta į 7 psl.**

Ūkio bankas baigia statyti verslo centrą Maskvoje

Vilnius, rugsėjo 24 d. (BNS) — Penktas pagal valdomą turtą Lietuvoje Ūkio bankas baigia įgyvendinti didelį investicijų projektą Rusijoje — prestižinėje Maskvos vietoje baigiamas rekonstruoti verslo centras.

Netrukus ketinama pradėti pasirašinėti sutartis su būsimaisiais 22,000 kvadratinių metrų ploto verslo centro nuomininkais.

Vadinamajame Sretenko rajone Maskvoje yra įsikūrę administraciniai ir verslo centrai „Sretenka Kompleks", „Daev Plaza", „LUKoil" pastatas.

Išankstiniais nekilnojamojo turto specialistų vertinimais, verslo centro rinkos vertė šiuo metu jau siekia 74 mln. JAV dolerių. Ūkio bankas planuoja, kad 2005 metais verslo centro užimtumas turėtų pasiekti 97-100 procentų.

Prezidentas Rolandas Paksas (kairėje) priėmė Lietuvos Bažnyčios vadovus. **Sauliaus Venckaus** (Elta) nuotr.

Vizito į Vatikaną išvakarėse — prezidento vakarienė su Bažnyčios vadovais

Vilnius, rugsėjo 24 d. (Elta) — Savo būsimą vizitą į Vatikaną, susitikimą su popiežiumi Jonu Pauliumi II prezidentas Rolandas Paksas vertina kaip puikią progą apmąstyti darbus, kuriuos visuomenės labui gali drauge nuveikti Bažnyčia ir valstybės institucijos.

Trečiadienį Šventojo Tėvo vizito Lietuvoje 10-mečio, Pontifikato 25-ųjų metinių ir būsimojo vizito pas Šventąjį Tėvą proga valstybės vadovas vakarieniavo su Apaštaliniu nuncijumi Peter Stephan Zurbriggen, kardinolu Audriu Juozu Bačkiu ir Lietuvos Bažnyčios vadovais.

Pasak prezidento patarėjos Dalios Kutraitės Giedraitienės, prezidentas padėkojo aukštiems Bažnyčios vadovams už jų pastangas, puoselėjant tautos dvasines vertybes, džiaugėsi galimybe išreikšti pagarbą Šventajam Tėvui, padėkoti už ypatingą dėmesį Lietuvai, perduoti jam Lietuvos Bažnyčios hierarchų linkėjimus.

Prezidento susitikimas su popiežiumi Jonu Pauliumi II ir Vatikano valstybės vadovu numatytas spalio 2 dieną.

Pasak D. Kutraitės-Giedraitienės, prezidentas vakarienės metu dar sykį pakartojo nuostatą, kad Lietuva pasisako už tai, kad ES Konstitucijos sutartyje būtų paminėti krikščioniškosios Europos pagrindai.

Konvento dėl Europos ateities parengtame ES konstitucinės sutarties projekte šios nuostatos nėra.

Ne tik Lietuva, bet ir Lenkija, kitos Europos valstybės pasisako už tai, kad Konstitucijoje atsirastų ši nuostata.

Rusijos nacionalbolševikai Lietuvoje nubausti laisvės atėmimu

Vilnius, rugsėjo 25 d. (BNS) — Vilniaus rajono apylinkės teismas ketvirtadienį skyrė laisvės atėmimo bausmes prieš tranzito per Lietuvą tvarką protestavusiems ir šiurkščiai viešąją tvarką pažeidusiems Rusijos radikalams.

14 Rusijos piliečių už viešosios tvarkos pažeidimą nuteisti 40 parų laisvės atėmimo. Dviem nepilnamečiams Rusijos piliečiams teismas skyrė švelnesnę — 20 parų laisvės atėmimo bausmę.

Teismo sprendimu, į bausmės atlikimo laiką bus įskaičiuotas ir kardomojo kalinimo laikas nuo rugsėjo 14 iki 25 dienos. **Nukelta į 7 psl.**

Naujojo kalėjimo įkurtuvės Kaune atidėtos neradus darbuotojų

Vilnius, rugsėjo 25 d. (BNS) — Naujasis tardymo izoliatorius Kaune dar pusmetį stovės tuščias, nes per 5 remonto metus nesugebėta surasti jo darbuotojų, rašo dienraštis „Kauno diena". **Nukelta į 7 psl.**

V. Adamkus piktinasi bandymais įvelti jį į sąmokslo teorijas

Vilnius, rugsėjo 25 d. (BNS) — Buvęs prezidentas Valdas Adamkus pareiškė pasipiktinimą mėginimais jį įvelti į tariamą sąmokslą prieš dabartinį prezidentą Rolandą Paksą.

Ketvirtadienio rytą išplatintame pareiškime V. Adamkus kategoriškai atmetė „neaiškių šaltinių skleidžiamus ir tikrovės neatitinkančius gandus, neva jis mėgina atitolinti prezidento R. Pakso vizitą į JAV".

„V. Adamkus visada gynė ir gins Lietuvos valstybės interesus, rūpinosi ir rūpinsis geru Lietuvos vardu pasaulyje", rašoma buvusio valstybės vadovo pareiškime. Juo, matyt, atsiliepiama į išvakarėse LNK televizijos žiniose paskelbtą informaciją, kurioje, remiantis nenurodytais šaltiniais, buvo teigiama, esą V. Adamkus kliudo surengti R. Pakso susitikimą su JAV prezidentu George W. Bush.

„Dabartiniai gandai labai primena rinkimų kampanijos metodus, kai V. Adamkus jau buvo be jokio pagrindo apkaltintas neva mėginęs sutrukdyti R. Paksui susitikti su Ukrainos prezidentu", teigiama pareiškime.

„V. Adamkus kviečia šiandien valdžioje esančius politikus baigti nesamų priešų paieškas ir neegzistuojančių sąmokslų demaskavimo politiką. V. Adamkus linki kuo geriausios sėkmės prezidentui R. Paksui einant valstybės vadovo pareigas", rašoma pareiškime.

Pats prezidentas R. Paksas, paklaustas kaip vertina informaciją, esą buvęs šalies vadovas kliudo surengti jo susitikimą su JAV prezidentu, teigė neturintis tai įrodančių faktų. „Jeigu tai būtų tiesa, tai nedarytų garbės buvusiam valstybės vadovui, valstybės pozicijai, užsienio politikai", ketvirtadienį ryte per Lietuvos radiją sakė R. Paksas.

„Priešų", esą mėginančių pakenkti prezidento R. Pakso autoritetui ir sukliudyti jo veiklą, sąvoką pastarosiomis dienomis kelissyk pavartojo R. Pakso patarėjas užsienio politikos klausimais Alvydas Medalinskas.

Konservatoriai pasipiktino šiurkščiu puolimu prieš buvusį prezidentą

Vilnius, rugsėjo 25 d. (Elta) — „Šiurkščiu puolimu" prieš buvusį prezidentą konservatoriai vadina pranešimus neva Valdas Adamkus trukdo ruošiamam prezidento Rolando Pakso vizitui į JAV.

Tėvynės sąjungos pareiškime, kurį pasirašė partijos pirmininkas Andrius Kubilius, šie pranešimai pavadinti „niekuo nepagrįstais ir visiškai išgalvotais". Pareiškime pažymima, kad „intrigos dėlei į melagingus pranešimus buvo įterpta ir Vytauto Landsbergio pavardė".

„Tėvynės sąjunga apgailestauja, kad naujoji Prezidentūra, aiškiai stokodama patyrimo užsienio politikoje, neturėdama aiškių jos prioritetų, naudoja tas pačias, jau pastarųjų prezidento rinkimų metu matytas nesąžiningas technologijas. Matyt, Rolando Pakso aplinką labai nervina didelis Valdo Adamkaus moralinis autoritetas, todėl ir griebiamasi tokių apgailėtinų metodų", rašoma pareiškime.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

Londonas. JAV ir Didžiosios Britanijos ginklų tikrintojai kitą mėnesį praneš, kad Irake neaptiko jokių masinio naikinimo ginklų, remdamasi neįvardytais šaltiniais JAV vyriausybėje, trečiadienį pranešė BBC televizija.

Viena. Jungtinių Tautų (JT) ginklų tikrintojai Irane rado naujų sodrintojo urano pėdsakų, nors tai Teheranas aiškina tik kaip bendro aplinkos užterštumo įrodymą. Iranas teigia branduolinius kompleksus naudoja elektros energijai gaminti.

Viena. Irakas ketina iki ateinančių metų kovo mėnesio padidinti naftos gavybą iki 2.8 mln. statinių per dieną ir išsaugoti narystę Naftą eksportuojančių valstybių organizacijoje (OPEC). OPEC konferencijoje Vienoje dalyvavęs Irako laikinasis naftos ministras Ibrahim Bahr al-Uloum pažymėjo, kad Bagdadas nesirengia atsisakyti narystės OPEC. Irakas buvo vienas iš šios organizacijos, įkurtos 1960 metais, steigėjų.

Londonas. Nusižudžiusio ginklų žinovo David Kelly šeima ketvirtadienį apkaltino britų vyriausybę ciniškai pasinaudojus juo kaip įkaitu per įnirtingą kivirčą su BBC dėl Irako karo, kuris pastūmėjo mokslininką į savižudybę. D. Kelly nusižudė viešai paskelbus, kad jis yra ginčijamo BBC reportažo apie rengimąsi Irako karui šaltinis.

Varšuva. Lenkija antri metai veda derybas su JAV Valstybės departamentu dėl bevizio režimo įvedimo Lenkijos piliečiams. Beveik pusė norinčiųjų aplankyti Ameriką vizų negauna. Ketvirtadienį užsienio reikalų ministras Wlodzimierz Cimoszewicz sakė, kad kol kas vizų režimas išliks, tačiau bus siekiama, kad į JAV vykstančių Lenkijos piliečių kontrolė būtų atliekama Lenkijos oro uostuose, o ne Amerikoje. JAV baiminasi didelio lenkų antplūdžio. Jau dabar ten gyvena apie 10 mln. lenkų.

JAV

Jungtinės Tautos. Aukšto rango Irako valdančiosios tarybos nariai, nors ir griežtai neigia nesutarimus su JAV, trečiadienį aiškiai išreiškė pageidavimą, jog ministrai atsiskaitinėtų jiems, o ne JAV vadovaujamai okupacinei valdžiai. JAV paskirtos Tarybos delegacija per spaudos konferenciją taip pat išreiškė viltį, kad nauja valstybės konstitucija bus parengta iki kitų metų gegužės. Tai galėtų būti pirmas žingsnis į suverenitetą. Tarybai pirmininkaujantis Ahmad Chalabi paneigė pranešimus, jog Taryba ir JAV valdžia nesutaria dėl valdžios įgaliojimų sugrąžinimo tvarkaraščio bei pagrindinių ministerijų, kaip gynybos ir naftos, kontrolės.

Jungtinės Tautos. Rusijos prezidentas Vladimir Putin mano, kad Jungtinės Tautos (JT) turi tapti pasaulinės antiteroristinės koalicijos baze. Ketvirtadienį kalbėdamas JT Generalinės Asamblėjos 58-ojoje sesijoje, Rusijos vadovas priminė, kad prieš 3 metus tūkstantmečio viršūnių susitikime New York'e jis sakęs, jog bendras Jungtinių Tautų priešas yra terorizmas. „Ar tuomet kas išgirdo Rusijos balsą? Ar visi tuomet supratom kokia rimta ši grėsmė? Ir ar atitinkami buvo mūsų bendri veiksmai? Rugsėjo 11-osios įvykiai parodė, kad ne", sakė V. Putin.

Vašingtonas. Oklahomos apylinkės teismas nustatė, jog pasiūlymas parengti sąrašą, į kurį įtraukiami telefono abonentai, norintys išvengti telemarketingo tarnybų pasiūlymų, yra neteisėtas. Pagal teismo nuosprendį federalinė prekybos komisija viršijo savo įgaliojimus, rengdama vadinamuosius „do-not-call-lists". Sistemoje, kuri turėjo pradėti veikti spalio 1 dieną, užregistruota apie 50 mln. abonentų. Telemarketingo tarnybos vartotojų vertinimais, federalinės prekybos komisijos draudimas galėjo gerokai sumažinti šios tarnybos pajamas. Metiniai nuostoliai, kurių būtų patiriama dėl minėtų „neskambinimo sąrašų", siektų apie 50 mlrd. dol. Pagal pradinį sumanymą teismo panaikintų sąrašų naudojimas telemarketingo tarnybos darbuotojams reikštų 11,000 dol. baudą už skambutį „neleistinu" numeriu.

IRAKAS

Bagdadas. Ketvirtadienį Bagdado viešbutyje „Aike", kur įsikūrusi JAV televizijos NBC atstovybė, sprogus bombai, žuvo viešbučio tarnautojas somalietis ir buvo sužeisti dar du žmonės.

Bagdadas. Ketvirtadienį per partizanų išpuolį Irako šiauriniame Mosulo mieste ašTuoni JAV kariai buvo sužeisti, o jų transporto priemonė sunaikinta, pranešė ginkluotųjų pajėgų atstovai.

IZRAELIS

Jeruzalė. 27 Izraelio karo lakūnai nusiuntė laišką aviacijos vadui, kuriame atsisakė vykdyti užduotis oro erdvėje virš palestiniečių teritorijų. „Mes, ir seni, ir dabar skraidantys lakūnai..., nepritariame neteisėtoms ir amoralioms karinėms operacijoms, kurias Izraelis vykdo (palestiniečių) teritorijose Vakarų Krante ir Gazos Ruože", sakė vienas lakūnų. „Mes, tie, kuriuos mokė mylėti Izraelio valstybę..., atsisakome dalyvauti oro antskrydžiuose prieš vietoves, kuriose gyvena taikūs žmonės", sakė jis. Lakūnai, tarp kurių yra ir aukštą laipsnį turinčių rezervo karininkų, gali būti nubausti už „neteisėtą ir draudžiamą pareiškimą", sakė Izraelio sausumos kariuomenės vadas generolas Moshe Ya'alon.

SPORTO APŽVALGA

EILINIS „LITUANICOS" FUTBOLININKŲ PRALAIMĖJIMAS

Sekmadienį „Lituanicos" komanda, dalyvaujant Metropolitan lygos „major" divizijoje, turėjo „praryti" dar vieną karčią pralaimėjimo piliulę. Tai jau trečioji per keturias šio rudens sezono rungtynes.

Jeigu praėjusį rudenį lietuviai per visus 9 rudens rato pirmenybinius susitikimus nė karto nebuvo priversti pasiduoti, tai šiemet vaizdas iš pagrindų pasikeitė ir jau rimtai verčia susimąstyti ne tik pačius žaidėjus, jų vadovus, o taip pat ir žiūrovus, kurie niekaip negali suprasti — kodėl taip yra.

Rugsėjo 21 d., „Lituanicos" vienuolikė keliavo į Arlington Hights miestelį, turėdama viltį iš ten parsivežti bent vieną tašką, nes aikštės šeimininkai — „Sockers" futbolininkai iš dviejų turėtų susitikimų buvo uždirbę tik vieną tašką. Tačiau, deja, buvo pralaimėta 1—2 ir mūsiškiai vėl tuščiomis turėjo grįžti į namus.

Čia, žinoma, bergždžia komentuoti šį pralaimėjimą, nes vargu ar žaidėjai tuo domisi. Tačiau tik reikia priminti, jeigu norima išsilaikyti „major" divizijoje, reikia ką nors daryti jau tuoj pat, nes, ilgėliau pralošinėjant, jau gali būti per vėlu.

Taip pat norisi pažymėti, kad lietuvių žaidėjai yra įsileidę daugiausia įvarčių iš visų dešimties komandų — ir šiuo metu yra pačioje lentelės uodegėlėje. Nors „Lituanica" turi vienodai taškų (tris) kaip ir „Maroons" bei „United Serbs", bet pagal įvarčių santykį (5-10) atsistoja paskutinėje vietoje.

Praėjusį sekmadienį tokia pačia pasekme, kaip ir lietuviai, pralaimėjo „Maroons" prieš „Schwaben" o „Lightning" prieš „Vikings". Pirmosios vietos savininkas „Eagles" prarado du taškus, lygiomis sužaidusi su „major" divizijos naujoke „Polonia" (1—1). Ji dabar su 7 taškais vis tiek dar pirmauja, o antroje su 6 taškais stovi „Schwaben", toliau „Polonia" ir „Vikings" turi po penkis.

Šį sekmadienį, rugsėjo 28 d. „Lituanica" vėl grįžta rungtyniauti į namus — aikštę prie PLC centro Lemonte. Jų varžovai — „Vikings" futbolininkai, kurie šį sezoną gana stipriai užsirekomendavo. Rungtynių pradžia — 3 val. p.p. Šį kartą atrodytų, jog mūsų vyrai tikrai stengsis, norėdami bent savojoje aikštėje gerai sužaisti savų sirgalių akivaizdoje. Todėl rungtynės turėtų būti įdomios, nes ir varžovai, žinoma, stengsis iš paskutiniųjų: tai komanda, kuri lengvai taškų neatiduoda.

E. Š.

„Metropolitan" futbolo lygos „major" divizijos pirmenybių lentelė (po rugsėjo 21 d.)

1 „Eagles" 3	7	5–3	
2 „Schwaben"	3	6	6–2
3 „Polonia"3	5	3–2	
4 „Vikings"	3	5	4–3
5 „Lightning"	3	4	4–4
6 „Sockers"	3	4	3–4
7 „Green–White"	4	4	8–9
8 „Maroons"	3	3	5–5
9 „United Serbs"	3	3	7–8
10 „Lituanica"	4	3	5–10

(vieta, komandos pavadinimas, rungt. sk., taškai, įvarčių santykis)

Po nepasisekusių rungtynių „Lituanicos" futbolininkai nelabai linksmi...
E. Šulaičio nuotr.

E.Š.

Gausūs sporto sirgalių būrys stebėjo „Latuanicos" „Eagles" rungtynes Lemonte.

Rokas Lipeikis (dešineje) ir Renatas Vaitkevičius antrus metus iš eilės „iššauna pergalės šampaną".
Algirdo Sabaliausko (Elta) nuotr.

PREZIDENTO TAURĘ VĖL IŠKOVOJO R. LIPEIKIS

Rugsėjo 7 d. popietę Vilniaus Daukanto aikštėje šalia Prezidentūros finišavusių tarptautinių automobilių lenktynių „Aplink Lietuvą–2003" nugalėtojais antrus metus iš eilės tapo pajėgiausi šalies lenktynininkai Rokas Lipeikis su šturmanu Renatu Vaitkevičiumi. Jie nugalėjo ne tik lenktynėse, bet ir anksčiau laiko užsitikrino šalies čempionų vardus.

Nugalėtojams prezidentas Rolandas Paksas įteikė pagrindinį šių lenktynių trofėjų — įspūdingą Prezidento taurę, kuri visiems laikams lieka ją iškovojusios komandos nuosavybe. Pasveikinęs nugalėtojus ir visus lenktynių dalyvius, jo organizatorius bei rėmėjus, R. Paksas palinkėjo jiems ir toliau puoselėti Lietuvos sportą bei pergalėmis garsinti šalies vardą.

Lenktynės „Aplink Lietuvą" prasidėjo ankstyvą šeštadienio rytą Kaune, Rotušės aikštėje. Prie starto linijos išsirikiavo net 85 komandos, tarp kurių buvo ne tik naujų veidų, bet ir naujų galingų automobilių. Tačiau technikos pranašumus dar reikėjo įrodyti nelengvose, dvi dienas trukusiose, trasose, kurių bendras ilgis siekė 700.6 km. Lenktynių dalyviams teko įveikti 13 greičio ruožų, kurių ilgis — 112.55 km, o iš jų 73.85 km driekėsi žvyrkeliais.

Atkakli kova užsimezgė nuo pirmųjų ruožų. Iš pradžių spartą diktavo būsimas nugalėtojas R. Lipeikis, pirmajame greičio ruože Kačerginėje įgijęs beveik 4 sekundžių pranašumą prieš savo pagrindinius varžovus Saulių Girdauską ir Audrių Šošą. Tačiau jau nuo lenktynių Tauragės miesto gatvėmis pranašesnis buvo S. Girdauskas, kuris po septynių pirmosios dienos greičio ruožų ne tik likvidavo atsilikimą, bet ir spėjo įgyti 13.05 sek. persvarą prieš R. Lipeikį.

Deja, varžybas stebėjusių žiūrovų apmaudui, įsižiebusi intriga tarp dviejų pajėgių varžovų ir kausčiusi jų dėmesį, nelauktai užgeso. S. Girdauskas, atvairavęs savo automobilį į pirmosios dienos paskutiniosios rungties laiko kontrolės punktą, dėl automobilio gedimo — nutrūkusio variklio dirželio — buvo priverstas sudėti ginklus.

Iš lenktynes pradėjusių 85 dalyvių jo finišą Vilniuje pasiekė 62 komandos. Kai kurias nuvylė technikos gedimai, tačiau buvo ir daug avarijų. Jau antrajame greičio ruože Jurbarke Evaldo Čirbos ir Audriaus Pivoro komanda su „Renault Clio" atsitrenkė į elektros stulpą. Laimei, jie nenukentėjo. Dar didesnė nesėkmė Anykščių greičio ruože ištiko Vidmantą Vainorių su Bronislavu Bružu, kurių „Lancia Delta", nuslydusi nuo asfalto, kelis kartus vertėsi. Sportininkai buvo nugabenti į ligoninę, tačiau po nuodugnios medikų apžiūros jų tolesnių paslaugų atsisakė patys. Tame pačiame posūkyje apsivertė ir Paulius Krukauskas su Šarūnu Tamulynu, kurie dar bandė tęsti varžybas, tačiau netrukus, lūžus pakabai, lenktynes baigė griovyje. Jau pačiame greičio ruožo finiše analogiška nesėkmė ištiko Marko Judzentavičiaus ir Vido Onuškevičiaus ekipažą. Dėl avarijų finišo nepasiekė ir Benedikto Vanago, Rolando Korsako, Vyginto Šuminsko ekipažai.

Antroja vieta absoliučioje įskaitoje džiaugėsi Arūnas Strumskis su Linu Skardžiuku, pralaimėję 2 min. 8.89 sek., o treti prizininkai Raimundas Slaboševičius ir Arvydas Vasiliauskas nuo nugalėtojų atsiliko 3 min. 38.89 sek.

Standartinių gamyklinių automobilių grupėje, kurioje varžybos „Aplink Lietuvą" sutapo su čempionato trečiuoju tarpsniu, laimėjo Almantas Jacevičius su Egidijumi Jankausku.

Socialinės apsaugos ir darbo ministrė Vilija Blinkevičiūtė savo taurę įteikė šeimyniniam Arūno ir Džiuginto Kavalų komandai, nugalėjusiai žmonių su negalia įskaitoje. Ši komanda dalyvavo visuose raliuose „Aplink Lietuvą", tačiau ant aukščiausiojo nugalėtojų pakylos laiptelio jai pavyko užkopti tik pirmą kartą. **(Elta)**

METINIS „LITUANICOS" KLUBO POKYLIS

Kaip jau anksčiau minėjome, spalio 25 d. vakare PL centro didžiojoje salėje yra ruošiamas metinis klubo pokylis, kuriame pasidžiaugiama metų laikotarpyje pasiektais laimėjimais, pažymimi pasižymėję žaidėjai, pasilinksminama, pabendraujama. Tai savotiška derliaus šventė. Į ją registruotis reikia pas Laimą Glavinskienę 630-323-6302.

E.Š.

AMBASADORIUS PASVEIKINO DONN NELSON

Š. m. rugsėjo 18 d. ambasadorius Vašingtone Vygaudas Ušackas telefonu kalbėjosi su Lietuvos vyrų krepšinio rinktinės trenerio asistentu Donn Nelson. Ušackas pasveikino Nelson su Europos vyrų krepšinio čempionate Švedijoje laimėtu auksu, taip pat padėkojo jam už pagalbą Lietuvos rinktinei. „Jūsų dalyvavimas mūsų krepšinio komandoje yra kaip Lietuvos ir JAV strateginės partnerystės simbolis. Tikiuosi, kad partnerystė tiek sporte, tiek politikoje ir ekonomikoje tik tęsis ir plėsis".

Ambasadorius informavo D. Nelson, kad LR prezidentas Rolandas Paksas rugsėjo 16 d. dekretu Nr. 210 už Lietuvos vardo garsinimą ir 2003 metų Europos vyrų krepšinio čempionate, parodytą ypatingą valią bei ryžtą jį apdovanojo ordino „Už nuopelnus Lietuvai" Komandoro didžiuoju kryžiumi.

V. Ušackas prisiminė D. Nelson pasikalbėjimą, duotą „The New York Times" po Sidnėjaus olimpinių žaidynių, kuriame, prisimindamas vos pralaimėjimo prieš Lietuvos olimpinę rinktinę nepatyrusios JAV „Svajonių komandos" varžybas, juokaudamas sakė, kad jis daugiau nepadėsiąs Lietuvai prieš JAV rinktinę, tačiau padės Lietuvai parsivežti žemyno auksą. „Už tai sakau Jums didelį ačiū", — sakė ambasadorius. **K. V.**

LIETUVIS TEISĖJAUS JAV — PUERTO RICO BOKSININKŲ RUNGTYNĖMS

Dabar Čikagoje gyvenantis tarptautinės kategorijos bokso teisėjas Rimantas Šalaviejus yra pakviestas teisėjauti tarpvalstybiniam JAV-Puerto Rico bokso komandų susitikimui.

Šios rungtynės įvyks spalio 4 d. Trenton, NJ, 7 val. vak. Čia kiekvienoje rinktinėje kovos po 11 boksininkų. Į šias varžybas R. Šalaviejus išskris spalio 2 d. (ketvirtadienį) ir ten išbus visą savaitgalį — iki sekmadienio.

Kaip žinome, šis lietuvis, kuris yra buvęs Lietuvos bokso čempionu, o vėliau — bokso teisėju, jau anksčiau yra teisėjavęs JAV bokso čempionate, įvykusiame Colorado valstijoje. Be abejo, R. Šalaviejų dar ilgai matysime Amerikos bokso horizonte. **E. Š.**

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: $100.00. Foreign countries $115.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	$100.00	$60.00	$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$115.00	$65.00	$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	$60.00	$45.00	$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$65.00	$50.00	$38.00
Užsakant į Lietuvą:			
Oro paštu	$500.00	$250.00	
Reguliariu paštu	$100.00	$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	$160.00	$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	$55.00		

Vyriausia redaktorė – **Danutė Bindokienė**
Administratorius – **Valentinas Krumplis**
Moderatorius – **kun. Viktoras Rimšelis**

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas: **administracija@draugas.org**
redakcija@draugas.org
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org

Remkite ir platinkite katalikišką spaudą

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. TOMAS ZUBINAS
DANTŲ GYDYTOJAS
4560 W. 103rd. St.,
Oak Lawn, IL 60453
Tel. 708-423-5155.

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą. Susitarimui kalbeti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak. Lawn, IL
Tel. 708-422-8260.

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

2003 M. METINIS VISUOTINIS ŠALFASS-GOS SUVAŽIAVIMAS

Metinis visuotinis 2003 m. ŠALFASS-gos suvažiavimas įvyks lapkričio 22 d., šeštadienį, Cleveland Lietuvių namuose, 877 East 185-th Street, Cleveland, Ohio, USA. Telefonas — 216-531-2131. Suvažiavimo pradžia — 11 val. ryto.

Pagal ŠALFASS-gos statutą, suvažiavime sprendžiamuoju balsu dalyvauja sporto klubų rinktieji atstovai, sporto klubų pirmininkai ar jų įgaliotiniai, ŠALFASS-gos rinktieji bei skirtieji pareigūnai ir ŠALFASS-gos garbės nariai.

Patariamuoju balsu kviečiami dalyvauti sporto darbuotojai, fizinio auklėjimo mokytojai, sporto veteranai, lietuviškų organizacijų bei spaudos atstovai ir visi lietuvių sportiniu judėjimu besidomintieji asmenys.

Smulkios informacijos pranešamos sporto klubams ir ŠALFASS-gos pareigūnams. Organizacijos ir asmenys, norintieji gauti smulkesnių informacijų ar pateikti pasiūlymų, prašomi kreiptis į ŠALFASS-gos centro valdybos pirmininką Rimantą Dirvonį, 20 Kane Court, Willowbrook, IL 60527-2263, USA. Tel. 630-789-0529. Faksas: 312-432-7104. E-mail: **rdirvonis@hotmail.coms**

Sporto klubai, ŠALFASS-gos pareigūnai ir sporto darbuotojai prašomi atsižvelgti į mūsų sportinio gyvenimo gyvybinius reikalus ir pasistengti suvažiavime gausiai dalyvauti.

ŠALFASS-gos centro valdyba

Lietuvos alpinistai Saulius Vilius (dešinėje) ir Ramūnas Ališauskas (kairėje), neseniai dalyvavę ekspedicijoje Pietvakarių Palmyre (Tadžikija), įkopė į bevardę 5,887 metrų aukščio viršūnę ir suteikė jai karaliaus Mindaugo vardą. Viduryje — Lietuvos keliautojų sąjungos vadovas Algimantas Jucevičius. **Algirdo Sabaliausko (Elta)** nuotr.

EKSTRASENSAI KREMLIAUS TARNYBOJE

VIOLETA RUTKAUSKIENĖ

Apie ekstrasensus ir parapsichologus pastaruoju metu kalbama ne tik mūsų lietuviškoje žiniasklaidoje. Šią temą gvildena lenkų ir rusų žurnalistai, politiniai ir net kariniai apžvalgininkai, Rusijos ir jos emigrantų spauda. JAV rusų išeivijos spaudoje prieš kurį laiką buvo pasirodę keli ilgi straipsniai, kurie pateikė daug įdomios medžiagos apie dabartinei Kremliaus „grietinėlei" tarnaujančius ekstrasensus bei parapsichologus, o taip pat pranešė visuomenei apie naujai kuriamą, stipriai užslaptintą, parapsichologijos ir ekstrasensologijos centrą Rusijoje. Minėtieji rašiniai parodo Maskvos ekstrasensų ir parapsichologų metodus, kuriais jie ketina užvaldyti Rusijos bei kaimyninių šalių politinio elito ir pavienių asmenybių protus bei psichologiškai apdoroti ištisas žmonių mases, priverčiant jas tarnauti šių dienų Kremliaus „galiūnų" poreikiams, tikslams ir užmačioms.

Straipsnio „Ekstrasensai Kremliaus tarnyboje" autorius, karinis apžvalgininkas Aleksandr Kondrašov, savaitraštyje „Obzor" (liet. Apžvalga — 2000.09.15-21) pastebi, kad Kremliaus ekstrasensai nuo seno bandė ir bando šiandieną visokiausiomis priemonėmis bei įvairiausiais būdais paveikti žmonių protus. Dar NKVD gyvavimo laikmetyje specialūs žmonės iš užslaptintos Lubiankos laboratorijos atidžiai žvalgėsi ir ieškojo vaikų, kurie turėjo ekstrasensologinių gabumų. Juos ilgai stebėdavo, o pačius gabiausius tolimesnei veiklai paimdavo ruošti pagal specialią programą žvalgybinėse (špionavimo) mokyklose. Kaip tie vaikai buvo surenkami į tas mokyklas, kiek aiškiau šiame straipsnyje nepaaiškinta. Tačiau galėtume įtarti, kad laiškų–pakvietimų, kaip toje knygoje apie Harry Potter, niekas nesiuntinėjo. Vaikai greičiausiai buvo vagiami ir grobiami, o, apmokyti tokiose šnipų mokyklose, priverstinai turėjo tarnauti savo grobikams. Iki 1950-jų vidurio tokioms programoms vadovavo fiziologas Leonid Vasiljev — žinomo profesoriaus Čiževskij mokinys. Vėliau šiuo specialios metodikos mokymu bei jo tyrimu užsiėmė ir karinė sovietų žvalgyba vadinamame objekte „N 01168". Remiantis užsienio šaltinių stebėjimo duomenimis, vien tik 1975 m. sovietinė GRU (sovietų vyriausioji žvalgybos valdyba) šiems tikslams išleido 300 milijonų rublių. Paskutiniu metu šią sritį globoti perėmė karinės dalies Nr. 10003 bendradarbiai, kuriems vadovauja pulkininkas Aleksandr Savin. Apie Savin sklinda įvairios kalbos ir legendos. Kalbama, kad jis pats su ekstrasensų pagalba išgelbėjo gana artimą žmogų ir nuo to laiko labai įtikėjo mistinių, mažai pažintų jėgų galia. Taigi, dabar rusai su nerimu spėlioja, kokią šunybę Rusijos bei kitų šalių žmonėms pakiš ši paslaptinga, labai specifinė karinė dalis ir jos vadas. Kalbama, kad be šios paslaptingos karinės dalies Nr. 10003 Rusijos Ginkluotųjų pajėgų ministerijoje kuriamas dar vienas stipriai užslaptintas ekstrasensologijos ir parapsichologijos centras, kuris, pagal specialiai paruoštas slaptas programas, sieks daryti įtaką ne tik Rusijos ar užsienio šalių politiniam elitui, bet ir eilinių žmonių protams.

Paveikti žmogų ir užvaldyti jo protą buvo bandoma įvairiausiomis priemonėmis ir visokiais būdais. Nuo seno specialistai žino daugybę preparatų, kurie susilpnina ir palaužia žmogaus valią, sukelia bejėgiškumą, depresiją, apatiją, atsipalaidavimą, didina plepumą, o kartais net skatina agresyvumą ir pan. Anksčiau specialus preparatas — serumas, vadinamas „tiesos lašai", buvo pilamas į įvairius gėrimus. Taip pat buvo daromos šio serumo injekcijos tiesiogiai į žmogaus organizmą. Apie tokius sovietų eksperimentus su žmonių protais niekas nei užsiminti nedrįsdavo. Nors šiokių tokių užkoduotų perspėjimų dėl daromo poveikio žmogaus sąmonei buvo galima apčiuopti ir tada. Kažkodėl skaitydama šį straipsnį, netikėtai prisiminiau daug kartų matytą seną sovietmečio laikų filmą-pasaką apie Mariją Auksarankę, kurią piktas Vandenis buvo pagrobęs ir nusigabenęs į savo karalystę po vandeniu. Ten pagrobtoji moteris buvo svaiginama specialiais kvapais, užkerėta burtais, hipnoze, ir tik taip buvo priversta tarnauti grobikui Vandeniui. Toji hipnozė ir burtai vargšelę taip paveikė, jog Marija Auksarankė greitai pamiršo savo vaikus, namus ir visus savo artimuosius. Vėliau, net ir vedama iš vergijos į laisvę, nuolat kartojo: „Ar laisvė, ar nelaisvė, — juk vis tiek..." Ir realiame mūsų gyvenime atseksime šios pasakos motyvą. Einant į laisvę ir ne vienam lietuviui, apsvaigusiam nuo sovietinių ekstrasensų hipnozės, aiškiaregių pranašysčių, vis atrodė, kad sovietų vergijoje buvo žymiai geriau...

Nėra abejonės, kad tokie žmogaus organizmą paveikiantys preparatai-serumai įvairiuose svaiginamuose gėrimuose naudojami ir dabar. „Oi, negerk, Joniuk, negerk iš tos pėdutės, avinėliu pavirsi!" — perspėtų lietuviškos pasakos herojė Elenytė. Bet kas gi mūsų laikais išminties ir atsargumo mokosi iš liaudies pasakų?

Tačiau šiandien įvairios, žmogų paveikiančios, medžiagos jau maskuojamos ne tik gėrimuose. Jų galima aptikti paprasčiausioje kosmetikoje. Kremliaus ekstrasensas generolas Georgij Ragozin, prie Jelcin buvęs prezidento apsaugos tarnybos viršininko pirmuoju pavaduotoju, tvirtina, kad žinomas verslininkas Berezovskij Jelcin dukrą Tatjaną Djačenko užkerėdavo specialiu, psichiką veikiančiu, odekolonu. Tas pats generolas G. Ragozin beveik ramina ir teigia tvirtindamas, kad psichiką veikiančios medžiagos ir preparatai naudojami ne tik Rusijoje.

Paveikti žmogaus protą bandoma ir kitokiais būdais. Vienas sovietų kontržvalgybos karininkas–ekstrasensas, nesidrovėdamas pasakojo, kad sovietų saugumas savo praktikoje plačiai naudojo ir kitas psichologinio poveikio priemones. Amerikiečių specialistai sako, kad sovietų ir rusų saugumui tarnaujantys ekstrasensai žmonių poveikiui naudoja aukšto dažnumo radijo bangas, hipnotizuojančius kompiuterinius garsus, protą paveikiančius elektromagnetinius laukus ir kitas priemones, kurios pažeidžia organizmą ir sukelia didelį pavojų žmogaus sveikatai. Ypač plačiai buvo taikoma hipnozė. Tas pats ekstrasensas G. Ragozin tvirtina, jog Prancūzijos prezidentas Jacques Chirac vienų derybų metu specialių užkoduotų judesių pagalba bandė paveikti Rusijos ministrą pirmininką Viktor Černomirdin. Žinoma, Černomirdin ekstrasensai irgi nesnaudė. Jie netgi dirbo efektyviau už prancūzų prezidentą. Po tų derybų su rusais Prancūzijos prezidento sūnus savo „kišenėje" kažkaip netikėtai aptiko didelį kyšį už tarpininkavimą, kad rusai galėtų slapta pardavinėti ginklus arabų šalyse (R.V. — papild.). Visa tai netrukus iškilo į viešumą ir per tą skandalą su rusiškais pinigais Jacques Chirac negalėjo pakartotinai labai sėkmingai siekti prezidento kėdės.

Straipsnyje aprašomas atvejis, kai saugumietis-ekstrasensas Anatolij Sergejev hipnozės poveikį sėkmingai išbandė vienoje užsienio valstybėje, žaidžiant tinklinio varžybas tarp sovietų diplomatų ir tos šalies žurnalistų. Kaip rašo straipsnio autorius A. Kondrašov, sovietiniai diplomatai varžybas laimėjo lengvai, nes jų priešininkai, apkerėti ekstrasenso-saugumiečio A. Sergejev hipnoze, žaidė tarsi prarijęs kuolą. Papildant straipsnio autorių, reiktų priminti, kad, žaidžiant šachmatų mačą dėl pasaulio čempiono titulo tarp sovietinio desidento, daugkartinio pasaulio ir olimpinio šachmatų čempiono, Viktor Korčnoj su Anatolij Karpov, pastarąjam varžybų metu aktyviai talkininkavo sovietų ekstrasensai. Vieno mačo metu V. Korčnoj, negalėdamas atlaikyti jam daromo psichologinio spaudimo, atsistojęs garsiai paprašė iš salės išvesti KGB ekstrasensus.

Sužlugus Sovietų Sąjungai, sovietiniai ekstrasensai rado ne mažiau platų savo sugebėjimų pritaikymą ne tik pačioje Rusijoje, bet ir už jos ribų. Dabar, kaip rašo straipsnio autorius, dalis tokių parapsichologų persikėlė į Rusijos Dūmą ar įsitaisė šiltai prezidento tarnyboje. Štai prieš keletą metų Rusijos Dūmoje kalbėjo prezidentas Putin. Jis ragino Dūmos deputatus pritarti strateginių–puolamųjų ginklų sumažinimui. Anksčiau šios sutarties net keletą metų parlamente niekaip negalėjo prastumti prezidentas B. Jelcin. Prez. Putin tai pavyko padaryti iš pirmo karto. Tą kartą net labiausiai užsispyrusieji deputatai, kaip išgąsdinti triušiai, klausėsi kiekvieno prezidento žodžio ir paklusniai vykdė visus jo pageidavimus. Po balsavimo straipsnio autorius A. Kondrašov, pastebėjęs Dūmoje besisukiojantį ekstrasensą — jau minėtąjį hipnozės meistrą A. Sergejev, tiesiai šviesiai jo paklausė: „Tavo darbas?". Netikėtai užkluptas, ekstrasensas puolė gintis, girdi, „zombijimas" (hipnotizavimas) — ne jo profilis. Dūmoje jis sukiojasi ne dėl šio balsavimo. Į Rusijos parlamentą ekstrasensas yra pakviestas ekspertu, ruošiant ir svarstant vieną svarbų įstatymą. Pasirodo, kad jau nuo 1990-jų metų dalis susipratusių rusų Dūmos deputatų bando prastumti įstatymą, kuris uždraustų tokį „zombijimą" ir daromą psichinę žalą ne tik patiems Dūmos deputatams, bet ir visiems Rusijos gyventojams, jų sveikatai. 1995 m. net kelios už žmogaus teises Rusijoje kovojančios grupės iškėlė rimtus kaltinimus Rusijos Federaliniam tyrimų biurui (Rusijos saugumui — anksčiau buv. KGB) ir Rusijos vyriausybei dėl žmonių psichiką veikiančių, organizmą žalojančių eksperimentų praktikavimo dabartinėje Rusijoje ir buvusioje Sovietų Sąjungoje. Apkvailinti ir paveikti protą tokiomis priemonėmis galima daugeliui žmonių, tačiau, ačiū Dievui, ne visiems. Nors atskiri rusų Dūmos deputatai stengiasi kuo greičiau įteisinti ekstrasensų ir aiškiaregių sauvalę ribojantį įstatymą, tačiau jo priimti kol kas nesiseka. Tokio įstatymo atsiradimui trukdo tie patys Kremliaus ekstrasensai — sovietų saugumo generolai ir pulkininkai, šiuo metu šiltai įsitaisę Rusijos Dūmoje ir dabartinio prezidento tarnyboje. Užuot šio Kremliaus galias ribojančio įstatymo, Rusijos Mokslų akademijos Psichologijos institutas pagal valstybinio saugumo komiteto užsakymą, ruošia koncepciją apie informacinius–psichologinius valstybės saugumo pagrindus politikoje.

Kaip matome, dabartiniai Kremliaus vadovai nesibodi ekstrasensų pagalba daryti įtaką politiniam elitui Rusijoje. Čia pateiktieji pavyzdžiai rodo, kad, reikiamu momentu, Dūmos deputatai, tarsi kokie eksperimentiniai triušiai, Kremliaus aiškiaregių ir ekstrasensų įtaka virsta zombiais. Tad visai suprantama, kodėl naujiesiems Kremliaus diktatoriams tarnaujantys specialiųjų tarnybų ekstrasensai ir aiškiaregiai taip priešinasi bet kokiems jų metodų bei eksperimentų suvaržymams. O kol jų galią varžančio įstatymo nėra, kol žmonės dar tiki ekstrasensų stebuklais, kremliaus „aiškiaregiai" plečia savo veiklą, kuria naujas slaptas, žmogaus psichiką žalojančias, programas ir metodus, stato stipriai užslaptintus ekstrasensologijos–parapsichologijos centrus, žvalgosi naujų kandidatų į „bandomųjų triušių" sąrašus ne tik politinio elito aplinkoje Rusijoje, bet ir netolimo užsienio šalyse.

Paruošta pagal 2000 m. rusų bei jos emigrantų spaudą ir moksl. amerikiečių literatūrą.

„Galileo" ir Jupiteris.

Danutė Bindokienė

Requiem mažam erdvėlaiviui

Praėjusį sekmadienį, rugsėjo 21 d., labai toli nuo mūsų Žemės mažas erdvėlaivis užbaigė 14 m. darbą ir pranyko neįsivaizduojamai karštos bei nuodingos pačios didžiausios mūsų Saulės planetos atmosferos glėbyje.

Edvėlaiviukas, pavadintas astronomo Galileo vardu, į erdves NASA laboratorijų 1989 m. iškeltas į Žemės orbitą „Atlantis" erdvių keltu ir paleistas kelionei, ilgainiui apėmusiai net 2.8 milijardų mylių. Iš esmės „Galileo" turėjo pakilti 1986 m., bet dėl visą Ameriką sukrėtusios „Challenger" nelaimės, kurį laiką NASA buvo tolimesnius bandymus sustabdžiusi.

Kiek daug per 14 metų atsitiko Žemėje! Žlugo Sovietų Sąjunga; mūsų tėvynė ir kitos pavergtos tautos atgavo laisvę; NATO praplėtė savo ribas toli į Rytus; 2001 m. rugsėjo 11 d. JAV pergyveno teroristų puolimą ir pradėjo karą Afganistane, o šiemet — Irake; NASA turėjo dar vieną šiurpią nesekmę, susprogus „Columbia" erdvių keltui; praeityje liko XX šimtmetis ir dar daug pasikeitimų įvyko mūsų pasaulyje, o „Galileo" skriejo ir skriejo tamsiomis erdvėmis, kol pasiekė didžiausią Saulės sistemos planetą — Jupiterį.

„Galileo" tekainavo apie 1.5 milijardo dol. Palyginti su milžiniškomis sumomis, kurios išleidžiamos įvairiems instrumentiniams erdvių tyrinėtojams, o taip pat ir erdvių keltams, kuriais į Žemės orbitą nuolat keliauja žmonės, šis „darbštuolis erdvėlaiviukas" buvo ir nebrangus, ir labai sėkmingas.

Nepaisant nuolatinių problemų su įvairiais instrumentais ir kitokių sutrikimų, NASA laboratorijų mokslininkai visgi įstengė neveikiančias dalis pakeisti, kompiuterines sistemas pagerinti, perprogramuoti ir „Galileo" vėl ištikimai siuntė naudingą informaciją savo šeimininkams.

Kai kurie jo atradimai, atsiųsti Žemėn, skriejant aplink Jupiterį, pakeitė žmonių galvoseną apie jo atmosferą, ypač mėnulius, kurių ši planeta turi apsčiai. Sužinota, kad mėnulis, pavadintas Europa, po ledo sluoksniu, dengiančiu paviršių, greičiausiai turi sūrius vandenynus, kuriuose galbūt gyvena tam tikri organizmai. Pats didžiausias Jupiterio mėnulis Ganymede turi magnetinį lauką ir jo centras, kaip ir Žemės, yra „gyvas, kunkuliuojantis". Ganymede ir kaimyninis Callisto savo gilumoje slepia skysčio plotus — „vandenynus". Bet pats nuostabiausias vaizdas, kurį į Žemę atsiuntė „Galileo", buvo ugniakalnio išsiveržimas jo paviršiuje. Iš viso „Galileo" atrado ir informaciją atsiuntė apie daugiau kaip 100 ugniakalnių. Jis taip pat užregistravo kometos kritimą į Jupiterį, siaučiančias audras su perkūnijomis, 1.000 kartų stipresnes, kaip patiriamos Žemėje, pats nusiuntė į Jupiterį instrumentą, surinkusį informaciją apie šią planetą gaubiantį atmosferos sluoksnį.

Prisimenant, kad „Galileo" technologija buvo iš esmės „atsilikusi", palyginus su dabarties kompiuterinėmis sistemomis ir jų programomis, tiesiog nuostabu, kad NASA mokslininkai galėjo keletą kartų sugedusius jo kompiuterius perprogramuoti arba atgaivinti. Kiekvienas signalas, siųstas iš Žemės į Jupiterio kaimynystėje besisukiojantį „Galileo", užtruko 52 min. Norint, kad erdvėlaiviukas atliktų tą ar kitą uždavinį nustatytu laiku, mokslininkai signalą turėjo siųsti 52 min. iš anksto. Visgi pastangos nebuvo bergždžios ir šios „instrumentų dėžės" atlikti tyrimai bei surinkta medžiaga iš dalies išskaidė pastaruoju metu NASA laboratorijoms skiriama kritiką, pažertą po „Columbia" susprogimo.

„Galileo" erdvių tyrinėjimo mokslininkai tiesiog personifikavo už ištikimai ir net narsiai atliekamą savo misiją, nepaisant įvairiausių kliūčių. Pasibaigus „Galileo" darbams, buvo svarstoma, kaip užbaigti jo ilgą kelionę. Paliktas be instrukcijų, ilgainiui jis būtų nukritęs ant kurio nors Jupiterio mėnulio. Tačiau tokia pabaiga atrodė nepriimtina: kadangi vienas atradimų buvo ledo ir vandens telkiniai Europos paviršiuje, iš tolimosios Žemės atsiųstas „svečias" galėjo turėti įvairių užkrėtų, galinčių paveikti vietinius organizmus, jeigu tokie Europoje egzistuotų. Kad to būtų išvengta, „Galileo" nukreiptas į Jupiterį, kur jis turėjo sudegti ir išnykti. Bet ir krisdamas per tirštą šios planetos atmosferą, mažasis erdvėlaiviukas tebesiuntė signalus į Žemę, įpildamas dar daugiau informacijų į taip gausų savo atradimų aruodą.

Visi galime didžiuotis žmogaus proto išradingumu, kai jis nukreiptas pažinimo, o ne sunaikinimo linkme.

KAS APVERKS JŲ DALIĄ...

Sibiro tremties atminimui

Nr. 13

Rodos, rytas gražus, saulė juokiasi, o po poros valandų kad patrauks šiaurinis, ir dar su lietumi!

Vasarą prisipešdavom ir prisitempdavom į zoną džiovintos žolės, prisikimšdavome šienikus. Čia irgi ilgas ir nelengvas triūsas, nes įnešti į zoną galima tiktai po truputį, kad per šmoną (kratą) nebūtų sunku patikrinti. Krėtėjai išdėdavo mus į šuns dienas, bet šieno neatimdavo.

Trumputė vasara pasibaigė, tarytum malonus poilsis, tarytum šventė. Vis dažniau ėmė pūsti ledinis šiaurys. Vieną rytą išeinu iš pašvinkusio barako — ogi sniegas iškritęs! Jo dar nedaug, tikriausiai nutirps, bet tai jau liūdnas pranašas. O dar tiktai pati pradžia rugsėjo!

Kad vyksta karas, netrukome pajusti savo kailiu. Iki tolei mityba vis blogėjo, bet ne taip labai, o sulig viešu karo paskelbimu maisto normos sumenkėjo iki minimumo. Viena, ko gaudavom nuolat, tai duonos, nors ir sumažintą daviną. Bet ir ta pati — kažkokia nesoti, iškilusi, prarūgusi, kepama iš visokiausių malimo atliekų. Suvalgai ją iš karto — ir vis tiek alkanas. Buvusi lyg ir pakenčiama, balanda virto pamazgomis. Įpils jos kaušelį, o ten — nieko, vien skystimas, ir tas pats skaidrus. Rusai sakydavo: dugne Maskva matyti... Košės įkrėsdavo tiktai tris keturis šaukštus. Ir kai šitoks sunkus darbas! Bado šmėkla žvelgė į akis.

Atrodė, artėjanti žiema bus nepalyginamai sunkesnė, nors gyvenome jau ne po dangumi, o barakuose. Sunkus darbas, gyvenimas pusbadžiu — kaip nenusialinsi! Apie viduržiemį kai kurie jau vos bepavilko kojas.

Išdirbio normas jau kelis kartus didino, sunku buvo su jomis susidoroti. Įvedė negailestingą kelių katilų mitybos režimą. Neįvykdžiusiems užduoties — maistas iš blogiausio katilo. Įvykdžiusieji jo gaudavo daugiau, o viršijantieji normas — dar ir šiokių tokių priedų.

Normų neįveikdavome vien todėl, kad stokodavome jėgų. Tie, kurie maisto gaudavo labai mažai, silpdavo, visiškai išsekdavo, vos bepajudėdavo, kol pagaliau badas užmerkdavo akis. Lavonai jau nieko nebestebino.

Mudviem su Stasiu irgi apkarpė davinį. Visame kūne jutau begalinį nuovargį. Grįžęs iš miško, išsrėbdavau balandą, prarydavau žiupsnelį sorų košės, kramtydamas duoną, gurgiančiu pilvu grįždavau į baraką ir guldavau. Vakare sužiaumodavau gabalėlį duonos su skysta balanda, sunkiai ištempdavau iki patikrinimo, o paskui vėl krisdavau kaip į vandenį ir sapnuodavau alkanus sapnus apie puotas prie valgiu apkrautų stalų. Rytą — vėl toks pat kąsnis duonos, degtukų dėžutės didumo gabalėlis labai sūrios žuvies ir šaukštelis cukraus. Po to — į mišką.

Ir taip kasdien, kasdien, be galo.

Ėjo dienos be minčių, be troškimų. Jei kada pasvajodavau, tai vien apie laimingus praeities laikus, kada buvau sotus ir pailsėjęs. Jei ir pagalvodavau retsykiais, tai — kaip prasimanyti papildomo maisto. O troškau tiktai vieno — kad ši kančia kaip nors pasibaigtų. Nesvarbu kuo: laisve ar mirtimi.

— Kvaila būtų, Algi, palikti čia savo kaulus, — prabilo kartą Stasys.

— O ką? — abejingai paklausiau, džiaugdamasis proga kveptelėti.

— Reikia ką nors sugalvoti.

— Ką čia besugalvosi... — numojau ranka.

— Aš vis tiek ko nors griebsiuos, — nusprendė.

— Ką čia galima padaryti?..

— Matysiu.

Kitą dieną, vos atėjome į kirtavietę, Stasys, vengdamas mano akių, paklausė:

— Ar tu ne bailys?

— Kodėl klausi? — nesupratau, ką jis nori pasakyti.

— Na, širdis ar nesudrebėtų?

— Nesuprantu. Sakyk tiesiai, aiškiai!

Mačiau, kad jis kažkam pasiryžęs.

— Nebegaliu daugiau... Nenoriu, kad prižiūrėtojas suskaldytų mano kiaušą!

Nustebęs žiūrėjau į jį.

— Še! — tarė jis, paduodamas man kirvį. — Tu mano geriausias draugas, lagerio brolis, tu ir kirsk!

Mechaniškai paėmiau kirvį, labiau jo įsakmaus balso paveiktas, negu sąmoningai suprasdamas savo veiksmą.

Stasys pasižiūrėjo į ranką, paglostė smilių ir, ryžtingai padėjęs ją ant kelmo, nusigręžė. Aš tebestovėjau vietoje su kirviu nuleistoje rankoje.

— Kirsk! — paragino jis.

Dar kiek pastovėjau ir nusviedžiau kirvį šalin.

— Ne, aš šito nepadarysiu!

— Bijai?

— Negaliu... Kaip tu manęs šito prašai! Na, ne, Stasy! Niekada!

— Nenoriu, kad mano kūną žalotų rusai! Jų ilgai prašyti nereikėtų.

— Tu pagalvok, visam gyvenimui luošas! Ne, jau geriau mirti!

— Mirti... — susimąstė jis. — Kiek žmonių gyvena be rankų, be kojų...

— Negaliu pakelti rankos prieš geriausią draugą. Prieš brolį, — protestavau.

— Tada aš pats!

Jis pašoko, griebė nuo išminto sniego kirvį ir, ne akimirkos nesusvyravęs, kirto sau į dešinę blauzdą. Kelnese prasižiojo platus praskiepas, ir tuojau palei veltinį sniege ėmė plisti raudona dėmė. Stasys išblyško, susvyravo ir būtų griuvęs, jeigu nebučiau jo sulaikęs apkabindamas pečius.

— Vyrai! Nelaimė! Padėkite! — sušukau rusiškai.

Tuojau subėgo burelis žmonių.

Bus daugiau

Bičiulystė

Parengia Ligija Tautkuvienė, talkinant sūnui Adomui

*Rašykite mums „Draugo" adresu su nuoroda „Bičiulystei" arba P.O. Box 4102, Wheaton, IL 60189
el. paštas: biciulyste@aol.com*

Nr. 102

ILLINOIS VALSTIJOS INDĖNŲ ISTORIJA

Mokslininkai įsitikinę, kad pirmieji indėnai dabartinės Illinois valstijos žemėse apsigyveno iškart po ledynų ištirpimo, maždaug prieš 10 tūkstančių metų. Indėnai keliavo mažomis grupelėmis, misdami laukiniais vaisiais ir daržovėmis bei medžiodami gyvūnus mastodontus. Mastodontai — žinduoliai, dramblių giminės, skiriasi nuo mamutų ir savo kramtomaisiais dantimis. Pleistoceno eros gyvūnai, buvo apie 10 pėdų (apie 3 metrus), aukščio.

Kai pirmieji indėnai pradėjo migruoti į šiaurę, jų vietoje įsikūrė archainiai (senieji) indėnai. Jie pradėjo naudoti akmeninius įrankius — akmenis malimui, kasimui, akmeninius kirvukus.

Kita indėnų karta, gyvenusi Illinois, buvo vadinama „Woodland" indėnais. Prasimaitindavo jie ne tik iš medžioklės ir žvejybos, bet augino ir grūdines kultūras. „Woodland" indėnai buvo pirmieji Illinois ūkininkai. Jie taip pat gamino keramikinius dirbinius ir statė žvėrių formos smėlio kalvas.

Maždaug prieš tūkstantį metų kita indėnų kultūrinė grupė, kurios pavadinimas kilo nuo Mississippi upės vardo, tapo dominuojanti Illinois. Šie žmonės, vadinti misisipiečiais, išvystė didelę ir gerai organizuotą bendruomenę Cahokia apylinkėse — dabartiniame St. Louis. Jie supylė didžiules kalvas religinėms apeigoms.

Apie 1550 m. misisipiečių kultūros centras buvo sunaikintas gaisro. Dauguma indėnų gelbėjosi bėgdami į vakarus nuo Mississippės. Indėnai, kurie pasiliko savo senose gyvenvietėse, susijungė su kitų genčių indėnais. Jie save vadino Illiniwek, kas indėnų kalboje reiškia „didis vyras". Kai pirmieji prancūzai atrado šias žemes, jie pavadino indėnus „Illinojais".

Illiniwekai buvo taikūs žemdirbiai. Ankstyvaisiais 1700 m. jie buvo užpulti stipresnės ir karingesnės genties, vadinamos Irokėzais. Vėliau dar kita gentis iš Wisconsin, vadinama Potawatomi, pradėjo valdyti šias žemes.

Potawatomių genties gyvenimas priklausė nuo sezonų kaitos. Vasarą jie gyveno kaimeliuose netoli upių. Vyrai žvejodavo beržo žievės kanojomis, o moterys užsiėmė žemdirbyste — sodino moliūgus, pupas, kukurūzus, žirnius ir tabaką. Kartais vyrai medžiodavo meškas, elnius, briedžius, bizonus ir kitokius smulkesnius žvėris. Mėsą džiovindavo, išrūkydavo ir palikdavo maistui žiemos metu. Šios genties moterys rinkdavo riešutus, uogas, šaknis ir laukinius ryžius. Po sėjos beveik visa gentis išvykdavo į kasmetinį bizonų gaudymą. Kaimelyje likdavo tik kelios moterys prižiūrėti laukus, senelius ir mažus vaikus.

Gentainiai grįždavo iš medžioklės liepos mėnesį, apsirūpinę mėsa visai žiemai. Rugsėjo mėnesį visi rinkdavo daržovių derlių ir dėdavo į žemines — giliau žemėse iškastas saugyklas.

Nurinkus derlių, gentis dalindavosi mažesnėmis šeimyninėmis grupelėmis ir traukdavo į žiemos medžioklės stovyklas. Potawatomiai praleisdavo ilgas žiemas siūdami ir taisydami rūbus, tvarkydami sulūžusius įrankius, užsiimdavo poledine žūkle. Laikas bėgo vaikus mokant šeimos tradicijų ir sekant padavimus apie genties istoriją.

Potawatomiai mėgo puoštis. Jie dėvėjo plaukų papuošalus ir daug juvelyrikos. Prieš šventes potawatomiai išsidažydavo savo kūnus. Jų rūbai buvo iš elnio odos. Vyrai dėvėjo marškinius, strėnjuostes ir mokasinus. Moterys dėvėjo sukneles, trumpesnius marškinius ir mokasinus. Žiemą visi dėvėdavo meškos kailius ar bizono mantijas.

1600 m. pabaigoje ir 1700 m. pradžioje dauguma indėnų genčių, taip pat ir potawatomiai, susidraugavo su prancūzų tyrinėtojais ir pirkliais. Prasidėjus Anglijos-Prancūzijos karui, indėnai pasidalino į stovyklas. Potawatomiai palaikė prancūzų pusę. Prancūzams pralaimėjus karą, potawatomiai palaikė prancūzų pusę. Prancūzams pralaimėjus karą, potawatomiai prarado dalį įtakos prekiniuose mainuose.

Prieš pasirodant baltiesiems žmonėms, pietrytiniame Michigan ežero krante buvo įsikūręs indėnų kaimas Chekagou, kas reiškė „stiprus". 1734 m. tamsiaodis, vardu Jean Baptiste Point du Sable, atvyko į šį kraštą ir įkūrė indėnų prekybos postą. Jis buvo pirmasis pastovus gyventojas toje vietovėje, iš kur vėliau išaugo Čikagos miestas. Maža Du Sable kolonija pradėjo greitai plėstis ir 1803 m. Jungtinių Valstijų vyriausybė pastatė Dearborn fortą, kad apgintų kolonistus nuo indėnų.

1811 m. įtakingas genties vadas Tecumseh bandė suvienyti indėnus į vieną tautą. Jis keliavo per potawatomių kaimus (dabar Indiana ir Illinois teritorijos), kviesdamas juos susivienyti prieš baltuosius. Žmonės, gyvenę Dearborn forte, išsigandę bandė pabėgti į Wayne fortą Indianoje. Tik palikus fortą, indėnai užpuolė juos iš pasalų. Daug kareivių ir kolonistų buvo išžudyta, o Dearborn fortas sudegintas iki pamatų. Kai kurie draugiškai nusiteikę potawatomiai, nuteikinėjo indėnus daugiau nebežudyti baltųjų.

Nepaisant Tecumseh pergalės Dearborn forte, jo svajonė apie indėnų tautą sugriuvo. Jis žuvo 1812 m., kovodamas britų pusėje prieš amerikiečius.

Dearborn forto žudynės ir 1312 m. karas buvo laikini nuosmukiai baltiesiems kolonizatoriams šiame regione. 1818 m. gruodžio 3 d. Illinois tapo 21-ąja Amerikos valstija.

Parengė **Jurga Tamonienė**

Rugpjūčio 20 d. Cook County Treasurer's Office, County pastate, Čikagoje, vyko Estijos, Latvijos ir Lietuvos etninių bendruomenių susitikimas. Cook County iždininkės Maria Pappas kvietimu dalyvavo ir Meno mokyklėlės moksleiviai. Nuotr. (iš kairės): iždininkės pavaduotoja Pat Michalski, Meno mokyklėlės moksleiviai, pramoginių šokių šokėjai Živile Badaraitė ir Tomas Mačiulis, Meno mokyklėlės direktorė Ligija Tautkuvienė ir Cook Couty iždininkė Maria Pappas.

III JAV JAUNŲJŲ ATLIKĖJŲ FESTIVALIS

Festivalis jau ne už kalnų, čia pat — spalio 26 dieną. Jį Čikagos Jaunimo centre rengia JAV LB Kultūros taryba (pirm. Marija Remienė) ir Meno mokyklėlė (direktorė Ligija Tautkuvienė). Organizaciniame komitete — Loreta Umbrasienė, Jolanta Banienė, Jūratė Grabliauskienė, Birutė Kugaudienė.

Festivalio surengimo kaštams padengti negauta prašyta parama iš Lietuvių fondo. Nesurengus, jau tampančiu tradiciniu, šio renginio, nutrauktume ne lengvai pradėtą, bet labai svarbų vieną iš lietuvybės ugdymo barų. Kreipėmės ir kreipiamės į visuomenę paramos. Dėkui, kad atsiliepiate, dėkui, kad paremiate.

Dvidešimt dolerių atsiuntė **Maria Žigaitis-Gelažius** iš St. Peterburgo, FL. Negali nesijaudindama skaityti, kai rašoma: „(...) Labai norėčiau paremti daugiau, bet mano sąlygos neleidžia, nors širdyje turiu didelį norą padėti. Sėkmės jūsų darbe".

50 dolerių mums paaukojo **Aldona Jurkutė-Kristolaitis.** Dėkojame.

P. Pažerūnas iš Mellrose Park, IL atsiuntė 50 dolerių — „Auka Jaunimo festivaliui".

Nijolė Bogutaitė-Dėdinas rašo:

Paskaičius „Drauge" apie III JAV Lietuvių jaunųjų atlikėjų festivalio rengimo sunkumus, man grįžo kartūs Lietuvių fondo prisiminimai. 1992 metais, sunkiausiu Lietuvos išsivadavimo laikotarpiu (lėšų nepriteklius, popieriaus trūkumas leidybai ir t.t.), „Muzikos leidykla" (direktorius Zdanevičius) visgi ryžosi išleisti mano knygą „Šaltinėlis: 95 etiudai fortepijonui". Lietuvos Muzikos akademijos rezoliucija siūlė tą leidinį skubiai išleisti. Aš kreipiausi į Lietuvių fondą, kurio nariais esam, kad paremtų projektą 200 dolerių suma, kurios prašė Zdanevičius. Gavau nulį. Reikėjo nuryti kartų kąsnį. Knyga buvo svarbi tuo, kad pianistinių įgūdžių lavinimui naudojamos lietuvių liaudies dainos. Dabar ji plačiai pasklidusi visoj Lietuvoj. Taip pat neparėmė, nors ir prašiau, leidinio „Pianino pamokos", kuriame fortepijoninis lavinimas prasideda su lietuviškomis dainomis. Nuo to laiko daugiau nesikreipiau į Lietuvių fondą, nors yra išleistos mano devynios knygos. Neseniai išleistos trys knygelės fortepijonui „Lietuvių dainos, giesmės ir šokiai" (J. Petronio leidykla Kaune). P. Petronis jas išsiperka dalimis iš spaustuvės ir veža į natų parduotuves. Už visą darbą man — „labai didelis ačiū". Tačiau tai aš dariau su malonumu, dalinuosi savo išsimokslinimu ir ilga pedagogine patirtimi su lietuviukais. Beje, „Pianino pamokas" išpirko Lietuvoje per metus. 2002 metų vasarą išėjo antra laida.

Mano nuomone ugdyti jaunųjų lietuviukų meninius sugebėjimus lietuviškoje aplinkoje yra pats aukščiausias mūsų tikslas. Be tokio skatinimo, man pačiai augant Baltimorėj, nebūčiau nei ko pasiekusi, nei išlikusi lietuviškoje aplinkoje. Nesu nežinoma ir lietuvių visuomenei. Čia užaugau, skambindavau, priklausiau organizacijoms. Netrukus turėtų būti dr. Kryžauskienės, Lietuvos Muzikos akademijos dekanės, knygelių „Lietuvių dainos, giesmės ir šokiai" recenzija „Drauge". Jų aš pati turiu dar tik du egzempliorius. Kai gausiu — atsiųsiu Meno mokyklėlei. Dr. Kryžauskienė čia atvažiavus rinko medžiagą Lituanistikos Tyrimų centre apie užsienio pianistus. Jos prašymas paremti knygą „Lietuviai pianistai užsienyje" Lietuvių fondo irgi buvo atmestas. Kaip žinome, LF remia pompastiškus, vienkartinius įvykius. Štai pasidėjus žiūriu į Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo leidinį, kurį mecenavo LF. Liuksusinis leidinys, o jau nuotraukų, nuotraukų... kai kurių žmonių po keliolika. Tokio leidinio išleidimas labai brangiai kainuoja. Ar čia ypač svarbus lietuvybės rėmimas? Tam buvo pinigų.

Suprasdama Jūsų siekius, siunčiu, kad ir kuklią, 50 dolerių auką. Linkiu Jums visokeriopos sėkmės. Būtų labai malonu išgirsti jaunuosius menininkus, nes mūsų duktė gyvena Deerfield ir dažnai ją aplankom, aš pati turiu koncertą spalio 27 d. Parrish, Florida, netoli nuo St. Petersburg lietuvių telkinio.

Tad, sėkmės, kantrybės ir visada reikia turėti vilties. „Bičiulystę" seniai skaitau, nes įdomu. Su geriausiais linkėjimais,

Nijolė Bogutaitė-Dėdinienė, Parrish, FL

P.S. Dalyvių registracija baigsis likus savaitei iki renginio. Smulkesnė informacija tel. 630-620-9964.

Festivalio surengimui dar trūksta lėšų. Jei norite paaukoti, čekius rašyti: American-Lithuanian Culture Council, Inc., ir siųsti adresu P.O. Box 4102, Wheaton, IL 60189. Dėkojame. **Ligija Tautkuvienė**

ZODIAKAS

SVARSTYKLĖS
09.23–10.22

Svarstyklėms reikia būti atsargesnėms su pažadais ir jų įvykdymu. Dėl per didelio išlaidavimo, galite susilaukti finansinių problemų, o kreditai ir gyvenimas skolon gali turėti nemalonių pasekmių. Ožkos metuose buvo ir yra galimi variantai, kai draugai tampa priešais, konkurentais. Saugokite savo paslaptis, kurios draugų-konkurentų dėka, gali išplaukti į paviršių. Kad situacija nepablogėtų, reikės išeikvoti nemažai energijos. Metai jau eina į pabaigą, jei nepasiekėte, ko troškote — nurimkite — iššokti aukščiau bambos tikrai nepavyks. Verčiau daugiau laiko skirkite šeimos ir buities reikalams. Nepiktnaudžiaukite stipria kava ar arbata, venkite didelio krūvio ir širdžiai, ir stuburui. Jei šie metai pasibaigs, nepaisant visų prognozių, sėkmingai, kiti, 2004 metai, gali būti sėkmingesni. Dabar geras metas kurti planus ateičiai.

Akmenys

Svarstyklių mineralai: melsvasis topazas, akvamarinas, koralas, amazonitas, deimantas, Mėnulio akmuo, safyras, chrizoberilas, perlas, nefritas, berilas, deimantas, krištolas.

Talismanai: opalas, lazuritas, azūritas.

Meilės akmenėliu galėtų tapti Mėnulio akmuo, serdolikas. Mėnulio akmuo suteikia švelnumo, padeda susitaikyti su mylimu žmogumi. Jis užgydo žaizdas... Jei moteris padovanos tokį akmenėlį savo išrinktajam, ko gero, jis geriau supras moteriškus kaprizus. Serdolikas padvigubins laimę meilėje, jei tinkamai pasirinkai partnerį. O jei dar neišsirinkai, padės nesuklysti, nes stiprina intuiciją, ekstrasensorinius sugebėjimus. Taip pat saugo nuo kvailų poelgių. Kitokią sėkmę skatins melsvasis topazas, opalas, žadeitas. Turint topazą, sklandžiai sekasi kelionės, derybos. Opalas — pavojingas akmuo, bet jei esi tyros širdies, sąžiningas, mėgsti fantazuoti, nardyti nerealiose svajonėse, gali šį talismaną nešioti be baimės. Su juo nugalėsi blogį, atstumsi piktą lemtį ir pasieksi sėkmę versle. Žadeitas, anot majų, yra išminties ir muzikos akmuo. Dovanoja toleranciją, draugiškumą, pažadina snaudžiančius talentus. Aukso įtvare simbolizuoja karališką galią, jei juodas — mistines galias, sidabre — turtą ir klestėjimą.

Deimantas, dažniausiai simboliškai suvokiamas, kaip tobulas kristalas, be to, absoliutaus tyrumo, dvasingumo ir pastovumo įvaizdis. Indijoje neretai nemirtingumo simbolis; Budos sostas deimantinis. Platono aprašytoji pasaulio ašis esanti iš deimanto. Europos tautų prietaruose deimantui priskiriama įvairių stebuklingų savybių: jis gydąs nuo ligų, apsaugąs nuo nuodų, vaikąs laukinius žvėris, raganas ir vaiduoklius, slepiąs nuo jų žvilgsnio, teikiąs pasisekimą tarp moterų. Renesanso epochoje laikytas pirmiausia drąsos ir stipraus charakterio simboliu. „Physiologus" tvirtinimu, deimantas esąs kietesnis už geležį. Jis vadinamas „adamantu", nes viską nugali, o tai reiškia: „Taip pat mano Viešpats Jėzus Kristus teisia visus, bet jo paties niekas negali teisti". Parengė **L.T.**

LIETUVA, TĖVYNE MŪSŲ...

Paskaičiau ir nustėrau — kažkas Lietuvoje jau ir Ameriką atrado („Bičiulystė" Nr. 100). Lietuvoje atostogavau ir aš. Jei ne mano sūriu prakaitu uždirbti doleriai, tai atostogos būtų labai niūrios. Dabar galėjau truputį ir pasišvaistyti, tiksliau, pavaišinti artimus žmones, kokią dovanėlę įteikti. Bet, kai įteikiau vienam, atsirado vis daugiau ir daugiau norinčių mane pamatyti, pasiilgusių... Negali dalinti į dešinę ir kairę, kai ir pats kažko neturi. Atšalo ir atšoko, nė išleisti Amerikon neturėjo laiko.

Taip, parduotuvėse visko pilna, bet, kaip seniau rašė „Bičiulystėje" Lelita, Klaipėdoje pirktos prekės užsienietiškame įpakavime priminė Lenkijos „paddielkas" — taip toli jos buvo nuo tų, kurias tokiame pačiame įpakavime perkame čia.

Pasakyčiau, kad Palangoje daugiau panašu į Rusiją, nei Ameriką, net gatvėse plyšauja rusiška muzika. Pilna vagišių. Klaipėdoje pavažiavus tik dvi stoteles apsičiupinėjau, kad neturiu piniginės. Gerai, kad ten nieko ypatingesnio nebuvo. Plėšiami butai, jei tik nuteka informacija, kad atsiuntė kas dovanų iš užsienio ar žmogus kokią aparatūrą nusipirko. Nebūk turtingas! O jei esi toks — samdykis apsaugą. Nesaugu, mano mieli žmonės, nesaugu Lietuvoje. Iki Amerikos dar toli, toli. Su Amerikos doleriais gali gyventi panašiai kaip Amerikoje. Gal lėčiau pinigai ištirps. Vilniuje teko būti trumpai. Vakare vaikščiojome Gedimino prospektu ir nieko. O dienos metu Lazdynuose suspardė žmogų, atėmė pinigus, garsiai keikdami: „Tu, anoks ir šioks, skolintis moki, o sugrąžinti nenori?". Taigi, kas puls gelbėti skolininką? Tuo tarpu žmogus niekuo dėtas — niekam neskolingas. Tokią naują taktiką dabar vartoja užpuolikai, taip užsitikrindami, kad niekas nepuls ginti užpultojo. Dėkui Dievui, žmogus liko gyvas, nors ir išgąsdintas ir be kelių dantų... Čikagon sugrįžo sudaužyta galva, pamėlusiais poakiais. Grįžo iš Tėvynės Lietuvos. Grįžo Amerikon, nes čia, nors ir nesi apsaugotas nuo chuliganų, bet esi saugojamas įstatymų. Įstatymų bijo ir chuliganai.

Juozas Stankevičius,
Čikaga

***

Kas gero Kaune? Vasara buvo karšta, o dabar atšąlo, lyja, nes jau ruduo.

Duok Dieve dar pagyventi, nors ir negaluojančiai, nes gi gyvenimas toks gražus. Bet per mums primestus rūpesčius, mes nė nespėjame to pamatyti. Tik senatvėje tai sugebame suvokti. Ir gaila tų metų, tų pergyvenimų, kurie praėjo tuštiems dalykams.

Kas vyksta Lietuvoje? Ogi didelė betvarkė. Tikiuosi, kad yra kas papasakoja apie didelę betvarkę, korupciją, nedarbą, banalybes ir falšą... Šiandien pagrindinė problema keliama valstybės lygiu: „Kaip sugrąžinti vaikus mokyklon?" Siaubas! Ritasi Lietuvėlė žemyn visom prasmėm. Liūdna, gaila. Džiaugiuosi, kad man jau nebereikia auklėti mažų vaikų, nes nebežinočiau kaip ir ką daryti.

Dar apie Kauną. Vakar — rugsėjo pirmoji. Jaunimas šurmuliavo. Policija suėmė 35 girtus nepilnamečius. Gražu? Dabar daug būnu namuose — skaitau ar žiūriu TV. Įdomios programos iš Maskvos, Discovery, Hallmark televizijos kanalai. Na, o lietuviškos programos, retsykiais įdomios, bet vis tik, provincialumas labai jaučiasi. Amerika man nepasirodė įdomi, tik labai patiko laidos vaikams. Jos tikrai padeda lavinti vaikus.

Olga Svetienė, Kaunas

Meno mokyklėlėje pradėjo dirbti jauna dailės dėstytoja iš Kauno, Austėja Kubilienė. Lemonto PLC dailės pamokėlės vyks ketvirtadieniais nuo 4:45 – 5:25 v.v. jaunesniems, nuo 4 iki 6 metų amžiaus, o vyresniems – dailės pamokėlė prasideda 5:30-6:15v.v. Šeštadieniais, Čikagos Jaunimo centre dailės pamokos vyksta po lituanistinės mokyklos pamokų. 1:15-2:00 jaunesniesiems pirmoji pamoka ir 2:20-3:10 v.v. vyresniems moksleiviams. Į dramos klasę, kuri pradės veikti nuo spalio mėn. 1d. tęsiamas priėmimas. Ji veiks Čikagos Jaunimo centre. Smulkesnė informacija tel. (630) 620-9904 . **L.T.**

Pastebėtos klaidos

„Bičiulystės" Nr. 99 buvo išspausdinta lentelė "Kiek lietuvių gyvena JAV" pamirštant parašyti, kad lentelę, kaip ir str. ("Bičiulystė" Nr. 89) parengė Jurgis Savaitis iš Floridos. Atsiprašome autoriaus.

Mielieji "Bičiulystės" skaitytojai-bičiuliai, neberašykite daugiau apie dainininką A. Motūzą, jo milijonierę ir t.t. Nors ir labai domitės šia tema, atrodo, kad ji labai jus jaudina, bet daugiau ta tema nebespausdiname. Palikim naują gyvenimo kelią pasirinkusius žmones ramybėje. Redakcija šia tema gavo per 20 įvairiais keliais atkeliavusius laiškus, karikatūrų, kandžių ketureilių. Dėkoju visiems parašiusiems.

L.T.

„DRAUGO" LIETUVIUKAI

Puslapį redaguoja Vitalija Pulokienė
(09/26/2003 Nr.42)

RUGSĖJO 27–OJI PASAULINĖ TURIZMO DIENA!

Tikriausiai žinote, vaikai, kad turistai, tai žmonės, mėgstantys keliauti, pažinti kitas šalis, jų kultūras, papročius; mėgstantys geografiją, istoriją ir, žinoma, nuotykius.

Rugsėjo 27 diena – Pasaulinė turizmo diena.

Ar galite patikėti, vaikai, kad šiais laikais gali būti net Kosminis turizmas!

Kosminis turizmas?

Taip, turizmas kosmose tiems, kas turi atliekamų, na, tarkim, 100,000 dolerių, gali vieną valandą paskraidyti stratosferoje.

Šių metų kovo mėnesį, kompanija Space Adventures Ltd. iš Arlingtono, visuomenę supažindino su lygintuvo formos triviečio erdvėlaivio maketu. Šis erdvėlaivis svers pusketvirtos tonos ir galės pakilti į 100 km aukštį, kur pilotas ir du laimingi turistai galės gėrėtis Žemės vaizdais.

Sunku įsivaizduoti ką nors įspūdingesnio už turistinę kelionę į kosmosą. Didingos panoramos, pasivaikščiojimai erdvėje, įvairiausia akrobatika besvorėje būsenoje. Ar tai realu? Ką jūs manote, vaikai?

Na, o nusileidus iš kosminių aukštybių ant žemės, galima irgi daug ką pamatyti ir patirti. Įspūdingiausia keliaujant pėsčiomis arba dviračiu. Neblogai ir automobiliu – nuvažiuoti galima daug didesnį atstumą, bet gamtos pamatysite mažiau.

Parašykite, vaikučiai, kokį turizmą jūs mėgstate. Gal patyrėte įdomių nuotykių? Lauksiu jūsų laiškučių.

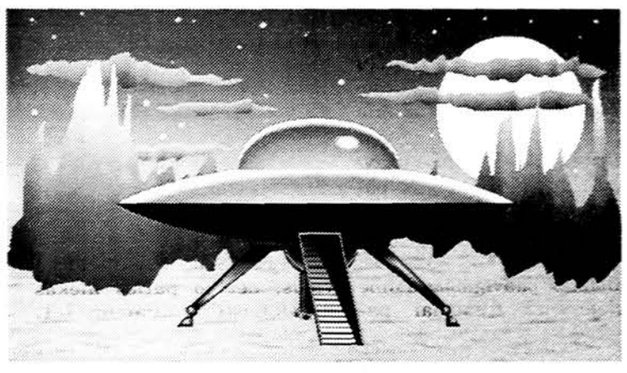

SVEIKI VAIKAI!

Ar jūs žinote, kad kiekvienas jūsų dantukas yra sudarytas iš trijų dalių, kurios vadinamos – **emaliu, dentinu ir cementu**. Jūsų danties viršutinis sluoksnis vadinamas emaliu. Tai kiečiausias darinys visame žmogaus kūne! Todėl labai svarbu išlaikyti jį sveiką. Jei valgysite daug saldumynų, nevalysite dantų – pažeisite emalį ir išsivystys dantų kariesas, kurį sukels burnoje gyvenantys kramtukai.

Štai kaip jie atrodo, nelabai gražūs, tiesa?

Tie kramtukai pradės ardyti jūsų danties paviršių ir taip greitai susidarys skylutė. O kai yra skylutės, tada prasideda dantų skausmas. Daug vaikų tingi valyti dantukus, tuomet jie genda. Mokslininkai paskaičiavo, kad dantų nevalo 7.9 proc. vaikų. O tai, patikėkite, tikrai nemažas skaičius. Taip pat net 68 proc. 3 metų vaikų jau turi dantyse skylučių, 6 metų net iki 94 proc. Jei nenorite, kad jūsų dantukai turėtų skylučių, rūpinkitės jais. Jie yra jūsų draugai, o savo draugais reikia rūpintis, reikia juos mylėti. Norint, kad kramtukai dantyse nepadarytų skylučių, reikia laikytis tam tikrų burnos higienos taisyklių.

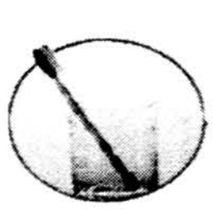

Kaip žinote, pagrindinės priemonės dantims valyti yra **dantų šepetėlis, dantų pasta bei dantų siūlas**.

Pastebėjote, vaikučiai, kad dantų šepetėlis būna įvairių formų. Jums vertėtų naudoti minkštą dantų šepetėlį. Valydami dantukus pastos ant šepetėlio uždėkite labai nedaug. Tik nepamirškite, kad dantų pastos ryti negalima!

Dantukus reikia valyti 2 kartus per dieną – ryte, po pusryčių, ir vakare, prieš miegą. Siūlą dantims vartokite vieną kartą per dieną, prieš vakarinį dantų valymą su šepetėliu ir pasta. Pirmiausia naudojimosi siūlu taisykles jums turėtų parodyti burnos higienistas ir tėveliai.

Dantų higienistas – tai sveikatos specialistas, kuris patikrina jūsų dantukus, pasako ar nėra skylučių, taip pat apžiūri liežuvį, skruostus, pasako ar gerai valote dantukus, parodo kaip teisingai tai reikia daryti.

Kuo sveikesnius dantis turėsite, tuo laimingesni būsite. Jūs paklausite kodėl taip yra? Ogi todėl, kad dantys mums pagelbėja keliais atvejais: sveiki ir stiprūs dantys padeda gerai sukramtyti maistą, aiškiai kalbėti, tarti įvairius garsus.

Tad turėkite gražią šypseną ir gražius baltus dantukus. Pasirūpinkite dantukais ir jie pasirūpins jumis!

MAŽIEJI SKAITOVAI

Baltosios pelytės kelionė į Mėnulį
(Ištrauka)

Astronautų kelionių į mėnulį išvakarėse, pirmiau jame, mėnulyje, pabuvojo Danutės Bindokienės-Brazytės šmaikščioji pelytė Cyplė. Nors pelytė nusivilia, kad tas gelsvas šviesulys danguje nėra sūris, bet grįžusi į Žemę tampa garsenybe. Perskaitę D. Bindokienės-Brazytės knygelę vaikams „Mažosios pelytės kelionė į Mėnulį", susipažinsite su įspūdingais kelionės nuotykiais ir vaizdais, įgysite pirmąsias kosmoso sąvokas – traukos jėga, nesvarumo būsena, raketos paleidimas...

D. Bindokienė – rašytoja, pedagogė, žurnalistė, skautė – išvarė gilią ir novatorišką vagą atnaujindama vaikų ir jaunimo egzodo literatūrą. Pirmąsias literatūrines pasakas-apysakaites, prisodrintas mokslinės-fantastinės literatūros elementų, žaismės ir humoro, autorė rašė specialiai savo vaikams. Jose pagautas savitas mažųjų smalsumas, fantazijos lakumas, savaip sąlygotas techninės revoliucijos pokyčių, ypač kosmoso tyrinėjimų.

Lauke tebebuvo naktis. Tik dangaus skliautas niekada neatrodė toks aksominiai juodas ir ryškus, o žvaigždės taip skaidriai nušviestos, artimos. Peliukė stebėjosi, kodėl jos nemirga, kaip kitais vakarais, o tviska skaisčiai, vienodai. Ji spoksojo akytes išplėtusi, neatsigėrėdama padangės iškilmingumu, iki atsiminė žemyn pažvelgti. Prikišusi nosytę prie storo stiklo, įtempusi visas regėjimo jėgas, peliukė niekaip negalėjo surasti žaliųjų pastatų, nei aikštės su raketa, nei siūbuojančių plunksninių palmių. Ūmai jos žvilgsnį patraukė netikėtas reginys. Žemai, kairėje pusėje, apsiblaususiai melsva šviesa susuptas, pamargintas tamsiais lopais, kabojo didžiulis kamuolys.

– Tai tikrai ne mėnulis! – sucipo nustebusi pelytė. Mėnulį ji puikiai pažinojo. Prisiminė visas jo atmainas. Tiek vakarų buvo išsėdėjusi sandėlio grindyse prieš išdaužto lango kampą. Tačiau šis dangaus kūnas taip pat buvo kažkur matytas. Dėmės jo paviršiuje pažįstamos.

– Sūri geltonasis! – aiktelėjo Cyplė, jau nejuokais išsigandusi. – Ar tai galėtų būti? – visai panašų kamuolį ji buvo mačiusi, dar narvelyje gyvendama, ant berniuko rašomojo stalo.

Norėdama labiau įsitikinti Cyplė pasilenkė žemyn, prisispaudė prie lango, tačiau neišlaikė pusiausvyros ir nusprūdo nuo palangės. Koks buvo mažos pelytės nustebimas, kai ji nekrito žemyn, tik liko kaboti ore, kyburiuodama visomis kojomis.

– Tikriausiai tebesapnuoju, – ramino save, – tiek nuovargio ir baimės vakar patyriau, užtai sapnai baisūs.

****

Ar tai buvo sapnas ar tikrovė? Kaip sekėsi pelytei tvarkytis su raketos įtaisais? Viską sužinosite perskaitę šią nuostabią nuotykinę knygelę. Linkiu įdomaus skaitymo!

PRAEITIS MŪSŲ GYVENIME

Turbūt ne kartą teko girdėti žodį istorija. **Istorija** – tai yra visa, kas jau prabėgo. Tai mokslas tiriantis praeitį.

Žmonių atmintis

Geriausiai žinomas istorijos šaltinis yra **žmonių atmintis**. Jūs, vaikai, puikiai atsimenate daugelį savo gyvenimo įvykių, dar daugiau atsimena tėvai ir seneliai. Remiantis visos giminės atmintimi galima parašyti šeimos istoriją. Ji vadinama **šeimos medžiu.**

Rašytiniai šaltiniai

Vienas didžiausių žmonijos išradimų – raštas. Jis leido išsaugoti tai, ko neišsaugojo žmogaus atmintis. Todėl istorijai labai svarbūs yra senieji **rašytiniai šaltiniai**. Tai archyvuose saugomos akmens ir molio lentelės, metraščiai, senovinės knygos, sutartys, laiškai... Dauguma jų rašyti ranka, kartais nesuprantama kalba, suplyšę ir suskilę, bet paliudijantys apie savo laikotarpį.

Archeologiniai radiniai

Apie giliausią praeitį liudija archeologiniai radiniai. Mokslininkai, kasinėdami žemę sluoksnelis po sluoksnelio, aptinka prieš daugelį metų žmonių pamestų darbo įrankių, ginklų, apleistų kapinynų, miestų ir kaimų, sugriautų pilių. Jūrų dugne randa laivų.

Kultūros paminklai

Praeitį liudija, pergyvenę visas negandas ir sulaukę mūsų laikų, vadinamieji **kultūros paminklai.** Tai seni pastatai, piliakalniai, daiktai, meno kūriniai ir kt. Vieni jų stovi ten, kur stovėję, kiti – saugomi muziejuose. Jie parodo, kaip praeityje žmonės gyveno, kokius darbus dirbo, kur meldėsi, kaip linksminosi.

Užduotis:

Padedami tėvų ir senelių, nupieškite savo šeimos medį.

Šeimos medis.

ASTRONAUTAS

Sudundėjo, subildėjo...
Žemė tapo lyg ne ta,
Kai į aukštį kilt pradėjo
Ilgasparnė raketa.

Astronautas kelią žino,
Jis Rimvydas nuo Šakių.
Mums pamojęs virš beržyno,
Tolo – dingo iš akių.

Pro mėnulį, pro Aušrinę
Kilo saulėn, į erdves.
Vėl į žemę gintarinę
Paukščių Takas jį parves.

Jonas Minelga

PATARLĖS, PRIEŽODŽIAI, POSAKIAI

Neteisk kito, kad nebūtum pats teisiamas.

Ne visa auksas, kas auksu žiba.

Nevisada vaikam rykštė padeda.

Ne visi draugai, kurie meiliai šypsos.

Ne visi laimingi, kurie juokauja.

Ne visi kalti, kurie pasmerkti.

Nežadėk, ko negali ištesėt.

Parengta pagal J. Mingirdo knygą „Patarlės, priežodžiai, posakiai"

MĮSLĖ

Anksti rytą vaikščiojo ant keturių,
dieną ant dviejų,
vakare ant trijų.

(žmogus)

PASIJUOKIME!

Mokytojas aiškina gramatiką:

– Aš prausiuosi, tu prausiesi, jis prausiasi. Koks čia bus laikas, Simuk?

– Šeštadienio vakaras, pone mokytojau.

***

– Viduti, – sako mokytojas. – Jei iš dviejų atimsiu du, kiek liks?

– Vienas, – atsako vaikas.

– Na, Viduti, pagalvok. Tu turi du sausainius kišenėje. Išimsiu vieną, paskui kitą. Kas liks kišenėje?

– Trupiniai, – atsako Vidutis.

***

Mokytojas:

– Kaip bus aukštesniame laipsnyje būdvardis „kvailas"?

– Kvailesnis, pone mokytojau.

– O aukščiausiame laipsnyje?

– Tikras durnius.

***

Mokytojas per gramatikos pamoką klausia:

– Jei aš pasakysiu „išėjau", ar aš teisingai pasakysiu?

– Ne, pone mokytojau, nes tamsta dar būsi čia.

***

Mokytojas klausia mokinio:

– Pasakyk, Taduk, kam reikalingas oras?

– Kad žvirbliai galėtų skraidyti, – atsako Tadukas.

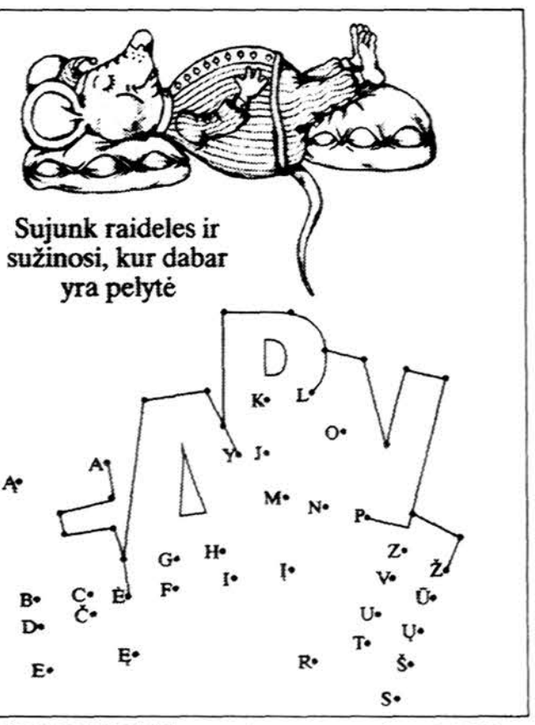

Sujunk raideles ir sužinosi, kur dabar yra pelytė

STEBUKLINGAS RATAS

Žmonės nuo seno stebėjo dangų. Jie matė, jog kas rytą saulutė pateka, kas vakarą leidžiasi. Laiką nuo saulėlydžio iki saulėlydžio jie pavadino **para**.

Naktiniame danguje matė besikeičiantį mėnulį: tai didelį, tai apvalų, tai tik puselę ar visai menką gabalėlį. Tai vėl apvalų. Laiką nuo jaunaties iki jaunaties pavadino **mėnesiu**.

Jie taip pat matė kaip pavasarį keičia vasara. Kai praeina vasara, darosi šalčiau, dienos trumpėja, ateina ruduo, po jo žiema, o po jos ir vėl pavasaris. Laikas nuo pavasario iki pavasario buvo vadinamas **metais**.

Taip žmonės kūrė **kalendorių**.

MĖNULIO ATMAINOS

Mėnulio atmainas matote čia:
Pilnatis,
Priešpilnis,
Jaunas,
Delčia.

Viktoras Šimaitis

SUSITIKOME NE SVETIMI, O LABAI LABAI SAVI...

Šeštadienio, rugsėjo 20 d., pavakare prie jėzuitų koplyčios Čikagoje rikiavosi automobiliai iš Ohio, Michigan, Virginia, Nebraska, žinoma, ir Illinois valstijų... O prie koplyčios laiptų vis didėjo pasipuošusių, šventiškai nusiteikusių žmonių būrelis. Pradžioje pokalbiai mezgėsi kažkaip atsargiai, atmintyje ieškant nuotrupų, iš kurių būtų galima sutiktą asmenį suderinti su vardu ir pavarde. Kai kas tiesiai šviesiai pasakė: aš toks ir toks, paskutinį kartą matėmės tada ir tada. Kai kurie, šelmiškai šypsodamiesi, tiesiog metė iššūkį: atspėkite, kas esu!

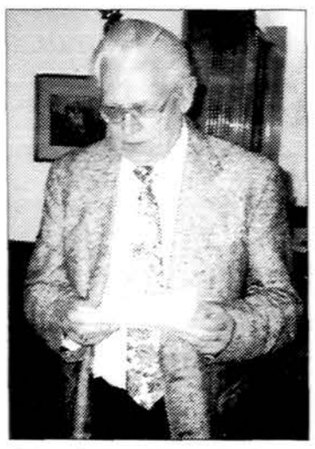

Vilius Juška dėkoja kaseliečių susitikimo ruošėjams.

Neilgai truko, kol visos pažintys buvo atnaujintos: juk tai buvusieji Kasselio gimnazijos mokiniai, suvažiavę į susitikimą, kuris pradėtas Mišiomis jėzuitų koplyčioje už gyvus ir mirusius mokinius bei mokytojus. Mišias aukojo kun. Antanas Gražulis, SJ, neseniai atvykęs iš Lietuvos. Visus susirinkusius labai maloniai nuteikė, kad Mišioms patarnavo Gintautas Sabataitis, kaip kadaise Kasselio stovyklos barake įruoštoje bažnytėlėje... Tik dabar jis nebe vaikiškas, šviesiaplaukis Gintukas, bet orus mokslininkas, žinomas ne tik Amerikoje, bet ir kituose kraštuose, daug padėjęs ir Lietuvai.

Kun. Antanas Gražulis, SJ, ir buv. mokyt. Aldona Valentinaitė-Baukienė Kasselio gimnazijos mokinių susitikimo pobūvyje.

Suruošti šį susitikimą mintis kilo trims kaseliečiams: Edvardui Šulaičiui, Olimpijai Jelmokaitei Baukienei ir Ritonei Tonkūnaitei-Rudaitienei. Paskutinį kartą šios gimnazijos mokiniai ir mokytojai buvo susirinkę prieš daugiau kaip 40 metų, taip pat Čikagoje. Tiesa, anuomet būrys buvo gausesnis, veidai greičiau atpažįstami, bet ir šį kartą, susirinkus į „Klas" restoraną, ypač susispietus prie „senų laikų" nuotraukų stendo, pažintys greitai atsinaujino, įsiviešpatavo jauki, šeimyniška nuotaika: pasižmonėjimo metu salė klegėjo nuo linksmų kalbų, juoko ir prisiminimų. Pobūvyje dalyvavo 53 asmenys — ne visi kaseliečiai, nes didžiąją dalį atlydėjo vyrai arba žmonos. Deja, tarp visų mokinių buvo tik viena vienintelė mokytoja — iš Floridos atvykusi Aldona Baukienė, anuomet pažįstama, kaip Valentinaitė. Tačiau sveikinimus raštu atsiuntė dar pora mokytojų — Jadvyga Matulaitienė ir Algirdas Landsbergis (taip pat keli buv. mokiniai, negalėję atvykti).

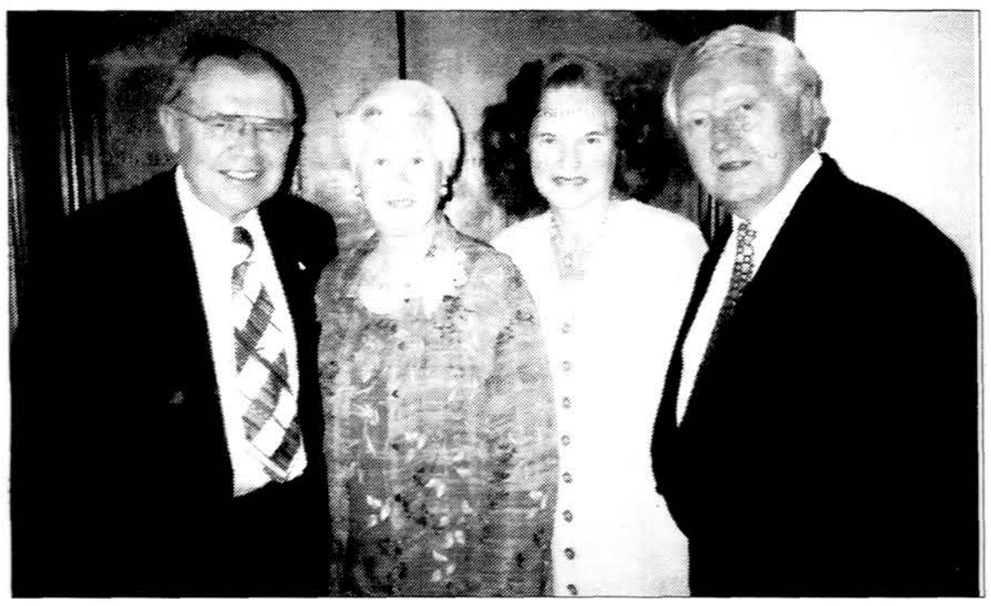

Po daugel metų susitikę klasės draugai. Iš kairės: dr. Gintautas Sabataitis, Ritonė Rudaitienė, Elena Jasinevičienė (Kronaitė) ir Stasys Mickus. **Vytauto Jasinevičiaus** nuotrauka.

Susitikimą šiltais žodžiais (ir labai gražiai išrašytu adresu) pasveikino Cicero miesto prezidentas Romiro Gonzales, pasidžiaugdamas, kad šis pobūvis rengiamas Cicero mieste ir linkėdamas visiems malonaus vakaro.

Vakarui vadovavo Danutė (Brazytė) Bindokienė. Visų pirma buvo prisiminti mirusieji mokytojai ir mokiniai, nulenkiant galvas susikaupimui ir trumpai maldai. Nors jie jau Amžinybėje, bet tą vakarą buvo kartu su visais, dažnai minimi ir labai brangūs. Programos vadovė perskaitė 14 mirusiųjų mokytojų ir 27 mokinių pavardes. Tačiau vakaras buvo skirtas gyviesiems: pasidžiaugti, pasidalinti gyvenimo patirtimi, pabūti kartu.

Kiekvienas kaselietis buvo pakviestas prisistatyti ir supažindinti su savo „antrąja puse", ką visi entuziastingai padarė. Ir atsitiko keistas dalykas: staiga niekas nebematėme praretėjusių plaukų, papilnėjusių juosmenų, žilstančių galvų ar kitų, laiko slinkties ženklų, palikusių savo pėdsakus. Salėje buvo tik mieli gimnazijos laikų draugai, visai nepasikeitę, kupini sąmojaus, geros nuotaikos ir net išdykėliško jaunatviškumo! Tą pastebėjo ir mokyt. Aldona Baukienė, pakviesta pasakyti keletą žodžių. Ji pasidalino savo džiaugsmu, kad atsirado vėl kaseliečių būryje, papasakojo apie pirmąsias mokytojavimo dienas ir baimes, žengiant į klasę (o mes visuomet manėme, kad tik mokiniai mokytojų, ypač naujų, bijodavo — pasirodo, kad mokytojai labiau bijojo mokinių...). Aldona Baukienė buvo labai jauna, graži, tad — bent šeštokai, kurių auklėtoja ji tapo — ją labai mylėjome. Įdomu mums (iš viso šį vakarą buvome šešiese), ir visiems kitų klasių buv. gimnazistams buvo pamatyti, kad mokytoja p. Aldona labai mažai pasikeitusi: ji vis judri, vikri, graži ir jaunatviška...

Susitikimo rengėjams gražiai visų vardu padėkojo Vilius Juška ir tas pagrindinis trejetukas, sukvietęs buvusius Kasselio gimnazijos mokinius, apdovanotas kukliais padėkos ženklais. Prieš vakarienę maldą sukalbėjo kun. Antanas Gražulis, maloniai su kaseliečiais visą vakarą bendravęs. O skirstytis tikrai niekas nenorėjo. Ne taip, kaip kadaise — paskutiniam skambučiui nuaidėjus, iš klasės bematant išnykdavo mokiniai, tik koridorius sudundėdavo (žinoma, jeigu gimnazijos inspektorius Jonas Miškinis nenučiupdavo už „tvarkos nesilaikymą"). Ilgai dar šnekučiavosi, fotografavosi, įspūdžiais ir gyvenimo patirtimi dalinosi buvę vienos didžiausių lietuviškų gimnazijų pabėgėlių stovyklose Vokietijoje, Kassel-Matenberg, mokiniai. Keli net primygtinai pareiškė pageidavimą, kad tokie susitikimai būtų ruošiami dažniau, pavyzdžiui, 2004-aisiais, kai Čikagoje vyks tautinių šokių šventė ir vis tiek iš visur reikės čia suvažiuoti. Džiugu, kad didžioji dalis buvusių Kasselio gimnazijos mokinių nesibaido lietuviškos veiklos, o kai kurie net „iki ausų" į ją įklimpę.

Buvę Kasselio gimnazijos mokiniai su mokyt. Aldona Baukiene (sėdi viduryje), rugsėjo 20 d. Čikagoje vykusiame pobūvyje. **Vytauto Jasinevičiaus** nuotr.

Kasselio gimnazijos mokinių susitikimo rengėjai. Iš kairės: Ritonė Tonkūnaitė-Rudaitienė, Olimpija Jelmokaitė-Baukienė, Edvardas Šulaitis ir Danutė Brazytė-Bindokienė. **Vytauto Jasinevičiaus** nuotr.

Tad dėkojame rengėjams, suteikusiems progą mums visiems susitikti, ir laukiame kito karto, kai galbūt susirinks dar daugiau, susigundys atvykti ir tie „nerangieji". Tikėkite, nors mes visi truputį pasikeitę, truputį vieni nuo kitų atitolę, bet tai neesminiai pasikeitimai: visi vis tiek esame labai, labai savi ir artimi.

Danutė Bindokienė

KAIP PATEKTI Į ROJŲ

Amžinybės akivaizdoje rūdija net „Rolex" laikrodžiai, nekalbant apie madingus automobilius, drabužius, brangenybes ir vynus, kuriais lepinamės gyvenime, kurie visgi pavirsta dulkių krūva prie slenksčio į „anapus". Bet apsukrus prekybininkai rado prekę, kurią esą tikrai galima nusinešti ir į pomirtinį gyvenimą. Apie tai rašo Michael McMahon britų žurnale „Spectator".

Pasirodo, egzistuoja bendrovės, kurios rūpinasi, kad, prabangiai gyvenimą leidę, klientai ir po mirties nesiskirtų su prabanga, kuri universaliai įsivaizduojama kaip rojus. O kaip patekti į rojų? Apsivalius, išsimeldus ir švaria siela. Visu tuo būtina užsiimti dar gyvam esant, tad yra armija žmonių, kurie mielai padės ir mielai pateiks už savo paslaugas sąskaitą. Paslaugos skirstomos pagal tikybas, pasaulėžiūrą ir nuodėmių dydį. Juodžiausias nuodėmes šveičia ir arčiausiai krikščioniškų bažnyčių bus, pasak McMahon, vienuolynai. Jis siūlo išmėginti benediktinų ordiną, kadangi jie nėra skausmingai asketiški, bet ir nelepina. Apskritai tiems, kurie suvokia, kad privalo patirti tikrą, laiko nepaliestą ir tradicinę, vienuoliško gyvenimo dvasią, McMahon stačiai rekomenduoja Fontgombault abatiją vidurio Prancūzijoje arba Le Barroux Provanse. McMahon primena, kad nebūtina ieškoti minėtų vienuolynų – jis sako, kad visos vienuolės ir vienuoliai meldžiasi už visus.

Galima bandyti kelionių agentūras. Jos nepardavinėja bilietų stačiai į rojų, bet vedžioja po šventas arba šventųjų lankytas vietas. Agentūra „Ancient World Tours" už 11-os dienų maldininkišką kelionę po Siriją prašo 1,000 dolerių už asmenį. Agentūra „Isralight" siūlo dvasinį „kurortavimą" ant Dovydo ežero kranto tokiais žodžiais: „Prabangių atostogų ir dvasinio bei asmeninio atsinaujinimo derinys, skirtas praturtinti jus dvasiškai, intelektualiai ir fiziškai, nepamirštant atsipalaidavimo ir visokeriopo komforto". Pavyzdžiui, naujų teniso aikščių, individualių baseinų, „košer" virtuvės ir pasaulinės klasės rabinų rinktinės, kuri, cituoju, padeda įsisavinti „Toros, Talmudo ir Kabalos persikūnijimo išmintį". 5-iadienis kelialapis svyruoja nuo 300 iki 800 dolerių asmeniui be skrydžio, priklausomai nuo patogumo. Tai tiktų judėjų tikėjimo išpažintojams.

Oregon valstijoje, Portland mieste įsikūręs kelionių dievišku pavadinimu „Divine Tours" tvirtina, kad jo kelialapiai netaikomi jokiai konkrečiai religijai. Tiesiog siūlo universalias keliones, „kurios padės atrasti ir pažadinti vidinį dvasingumą meditacijomis ir dvasinių proveržių treniruotėmis 'Šviesos Brolijos' nariais galingiausiose energetikos zonose Jungtinėse Valstijose, sykiu lepinantis prabangioje aplinkoje". Trijų dienų kaina rytinėje Amerikos pakrantėje – pustrečio šimto dolerių, neįskaitant apgyvendinimo ir maitinimo. Šiaip „Divine Tours" siūlo šventas keliones į daugelį pasaulio vietų arba šviesos brolio ar sesers paslaugas už porą šimtų dolerių už valandą.

Tiesiog praturtėti žiniomis apie įvairių kultūrų dvasines apeigas, nors sykiu ir palepinti dvasią, siūlo Australijos bendrovė „Inner Journeys", kviečianti į liaudies išminčių, šamanų ir dvasios vadovų pamokas bei holistinį meditacijų ir ekoturizmo po egzotiškas Australijos vietas derinį. Kaina asmeniui už dvivietį kambarį su šamano paslaugomis 11 dienų – 3,000 Australijos dolerių.

Žodžiu, regis, rinktis gali visi, bet sunkiausia, McMahon nuomone, gali būti stačiatikiams: jei jau katalikams užuominos į dvasinį apsivalymą per kelialapius už pinigus skamba mažų mažiausiai kaip atlaidų varžytinės, o blogiausiu – tiesiog kaip nesuderinami dalykai, tai stačiatikiams tai primena magą Simoną, raganių, kuris 37-aisiais metais po Kristaus mėgino iš apaštalų nusipirkti magiškų galių. Apie apaštalų atsakymą McMahon medžiagos archyvuose pasigedo...

Parengė **Andrius Kunčina**

„VARPAS" IR VARPININKAI

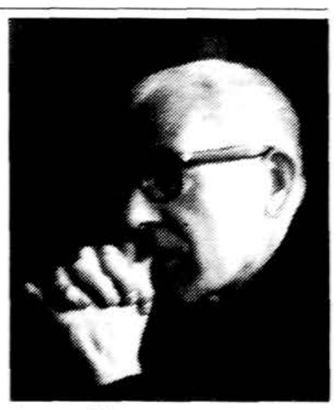

Antanas Kučys.

Šiemet sueina 40 metų kaip JAV, Čikagoje, leidžiamas žurnalas „Varpas", tęsiantis senojo „Varpo", ėjusio prieš daugiau kaip šimtą metų, tradicijas ir Vinco Kudirkos ideologiją. Aplink šiuolaikinį „Varpą" spietėsi modernieji varpininkai. Kas jie, teiraujamės ilgamečio „Varpo" redaktoriaus **Antano Kučio**, gyvenančio Lemonte, IL, ir tuo pačiu norime skaitytojus supažindinti su pačio redaktoriaus – idealisto ir intelektualo asmenybe.

– Vinco Kudirkos, pirmojo redaktoriaus ir vieno iš ano meto laikraščio steigėjų, ideologijoje yra principų, kurie laikui bėgant nesikeičia, – sako A. Kučys. – Jų viršūnėje yra lietuvių tauta, jos nemarumas ir gerovė, kaip yra išsireikšta Lietuvos himne. Gyvenant gimtojoje žemėje ar nublokštiems į emigraciją ir tremtį visame pasaulyje, varpininkams svarbiausia buvo rūpintis lietuvių tautos gerove ir laisve, kuri juk ir yra jos nemarumo garantas. Tokie ir yra, kaip jūs pavadinote, modernieji varpininkai. Tokie jie pagal Vincą Kudirką bei kitus jo tikruosius sekėjus ir turėtų būti. Jų pėdomis ir aš stengiuosi sekti ir kitus šioms idėjoms telkti.

– Kas buvo prieškario varpininkai, kokia buvo jų veikla ir kaip jie tęsė savo veiklą atvykę į Ameriką?

– Organizacine prasme iki bolševikų okupacijos abiejuose Lietuvos universitetuose veikė studentų varpininkų korporacijos, atskirai vyrų, atskirai mergaičių. Jų nariai dirbo ir visuomeninį darbą už mokyklos ribų. Kol egzistavo demokratinė sistema, dalyvavo jie ir politinėse partijose, daugiausia Lietuvos valstiečių liaudininkų partijoje, bet buvo jų ir Socialdemokratų partijoje. Atvykę į Ameriką, varpininkai įsteigė Varpininkų filisterių draugiją ir priėmė įsipareigojimą leisti „Varpą", kuris Amerikoje eina iki šiol.

– Kada ir kodėl Jūs pats tapote varpininku? Žinome, kad įvairūs judėjimai ir partijos Smetonos režimo sąlygomis buvo uždraustos. O varpininkai? Papasakokite apie save. Žinome, kad, baigęs teisę Kauno Vytauto Didžiojo universitete, sėkmingai pradėjote profesinę karjerą atgautame Vilniuje.

– Nuo gimnazijos suolo pamėgau skaityti laikraščius ir knygas. Kasdien eidavau į miesto biblioteką. Jau tuo metu susipažinau ir su Amerikoje leidžiama spauda. Prisimenu didelio formato lietuviškus laikraščius. Taip susidariau nuomonę apie įvairias gyvenimo sritis, jų tarpe ir apie ideologijas, ir pasirinkau varpininkus. Vinco Kudirkos idealizmas ir savo tautos meilė mane sužavėjo dar gimnazijos suole. O tada būti varpininku reiškė būti ir opozicionieriumi, nes į demokratiją buvo žiūrima skersom. Taip buvo man esant gimnazistu. Pradėjęs studijuoti Teisių mokslo fakultete, aš jau turėjau pasirinkimą, į kokią studentų organizaciją stoti – būtent į varpininkus, nors žinojau, kad materialiai bus sunkiau negu įstojus į neolituanus, kurie buvo valdžios proteguojami. Šia proga turiu pripažinti, kad tuometinė Lietuvos valdžia nei politiškai, nei ideologiškai nesikišo į akademinį gyvenimą. Aukštosiose mokyklose laisvai veikė ir opozicinė studentų varpininkų, ir ateitininkų bei kitokios studentų organizacijos.

– Ar varpininkai turi pasekėjų Lietuvoje šiandien?

– Taip, ten auga nauja varpininkų pasekėjų karta, ir mes tuo džiaugiamės. Mokyklose veikia 47 kudirkaičių būreliai, pasklidę po visą Lietuvą. Jie prasidėjo nuo vienmin̈čio Antano Masionio iš Kanados pareiškimo, kad varpininkų ideologijai Lietuvoje skleisti jis per mane duoda 100,000 dol. Žinoma, su dideliu džiaugsmu priėmėme auką, sudėtą iš fizinio darbo, ir nedelsiant įkūrėme A. Masionio varpininkų stipendijų fondą. Iš tų pinigų įsteigę, 10 metų rėmėm Lietuvos kudirkaičių organizaciją. Dabar galime didžiuotis, kad Vinco Kudirkos dvasioje auklėjama 2,000 moksleivių. O išėjusiems iš vidurinių mokyklų yra sukurta Studentų varpininkų draugija.

– Kaip gimsta „Varpas"? Kokia buvo jo leidimo istorija, kas buvo Jūsų talkininkai?

– „Varpo" leidimą atnaujino grupė Vokietijon nuo bolševikų pasitraukusių varpininkų. **Nukelta į 7 psl.**

Lietuva galėtų atlikti vadovaujantį vaidmenį Europoje

Atkelta iš 1 psl.

2003-2008 metais B. Jackso ı regi būtinybę įtvirtinti demokratinių valstybių šeimoje „diskriminavimo aukas" Rumuniją, Bulgariją ir Turkiją, po to — „karo aukomis" tapusias Balkanų valstybes — Kroatiją, Bosniją ir Hercegoviną, Albaniją bei Makedoniją, Serbiją ir Juodkalniją, „užmaršumo aukas" — Pietų Kaukazo valstybes bei „numanomo žlugimo aukas" — Ukrainą, Moldovą ir Baltarusiją, kurią vadina „paskutine Europos diktatoriška valstybe".

Anot B. Jackson, įvykdžius šias užduotis, bus galima kalbėti apie naują Europos bendradarbiavimą su Rusija ir įtakos plėtimą į Artimuosius Rytus.

Lietuviai sukūrė antrą prietaisą kovai su pavojinga SARS liga

Atkelta iš 1 psl.

Į lietuvių sukurtą bioaerozolių spektrometrą įsiurbtas oras apšviečiamas lazerio spinduliu. Naudojantis tam tikra kompiuterine įranga, galima nustatyti biologinius objektus, įvertinti koncentraciją ir gauti jų atvaizdą. Tyrimas užtrunka labai trumpai, o gauti rezultatai — tikslūs ir išsamūs.

V. Ulevičius pasakojo, kad tyrimai su tikru SARS virusu kol kas nebuvo atliekami, nes tai būtų pernelyg pavojinga.

Šiuo metu V. Ulevičius kartu su JAV ir Suomijos mokslininkais, taip pat Lietuvoje jau kuriamo Aerozolių technologijų centro specialistais tęsia naujojo prietaiso bandymus. Vėliau numatoma pradėti jų gamybą. Pirminiais skaičiavimais prietaisas kainuos apie 30,000 eurų (daugiau kaip 100,000 litų).

Lietuviai šiemet jau buvo nustebinę mokslo pasaulį kovodami su mirtinu SARS virusu.

Kauno bendrovės „Metromeda" specialistai šį pavasarį sukūrė naujos konstrukcijos prietaisą patalpoms dezinfekuoti — vieną geriausiai veikiančių priemonių prieš SARS plitimą.

Premjeras teisinasi dėl reprezentacijos lėšų didinimo

Atkelta iš 1 psl.

o dabar pakils iki trijų atlyginimų vidurkio — iki maždaug 3,490 litų.

Premjero reprezentacinio fondo dydis paliktas nepakeistas, jį sudaro trys vidutiniai darbo užmokesčiai.

Premjero fondo ir ministrų fondų lėšos naudojamos neatsiskaitytinai.

Premjero ir ministrų reprezentacinių fondų lėšas galima naudoti atstovavimo Lietuvoje ir užsienyje išlaidoms padengti — dovanoms, gėlėms, suvenyrams.

Šios lėšos taip pat naudojamos apsilankant vaikų ikimokyklinėse įstaigose, globos namuose, labdaros ar kultūros renginiuose, apmokant už vaikų kalėdines, naujametines ar kitų švenčių progomis perkamas dovanėles, skiriant pašalpas patyrusiems sužalojimus stichinių nelaimių atvejais.

Rusijos nacionalbolševikai Lietuvoje nubausti laisvės atėmimu

Atkelta iš 1 psl.

Sprendimą skirti tokią bausmę teismas aiškino tuo, kad kitos už šį nusikaltimą numatytos bausmės — viešieji darbai, bauda arba laisvės apribojimas — negali būti skirtos. Nė vienas iš nuteistųjų neturi pinigų baudai sumokėti ar giminių Lietuvoje, pas kuriuos galėtų apsistoti, kol atliks viešuosius darbus.

Už šį nusikaltimą numatyta laisvės atėmimo bausmė iki 2 metų, teismo sprendimu, šiuo atveju būtų per griežta.

Visiems nuteistiesiems priteista sumokėti po 189 litus gynėjų darbui apmokėti.

Po teismo posėdžio radikaliai Rusijos nacionalbolševikų partijai priklausantys jaunuoliai teigė nuosprendį apskųsią, tačiau jų gynėjai tvirtino, kad tai būtų beprasmiška, nes tuomet teismo procesas užtruktų ilgiau, nei paskirta bausmė.

14 nuteistųjų neprisipažino triukšmavę tranzitiniame traukinyje, plėšę supaprastinto tranzito per Lietuvą dokumentus, prisirakinę antrankiais vagone, įžeidinėję dokumentus tikrinusius pasieniečius ir vadinę juos „lietuvių fašistais", „šunimis" ir „kiaulėmis". Du nuteistieji savo kaltę pripažino iš dalies.

Teismas pažymėjo, kad ikiteisminio tyrimo metu buvo surinkta pakankamai įkalčių, įrodančių, kad traukiniu vykę Rusijos radikalai įžūliai pažeidė viešąją tvarką, be to, jų veiksmai buvo nufilmuoti.

Dėl agresyviai nusiteikusių jaunuolių traukinys „Maskva – Kaliningradas" buvo užlaikytas beveik dviem valandoms. Kad traukinys galėtų vykti toliau, vagoną teko atkabinti nuo sąstato ir palikti Kenos geležinkelio stotyje.

Teismo teigimu, Rusijos piliečių veiksmai nebuvo spontaniški, o iš anksto apgalvoti. Tai įrodo ir vagone rasta atributika — raudonos vėliavos su pavaizduotais kūju ir pjautuvu, raiščiai, ženkliukai, grandinės bei antrankiai, lapai su politinio turinio tekstais bei minėtų asmenų vardais išduotos ir vėliau suplėšytos supaprastinto tranzito vizos.

Bausmę jaunuoliai atliks Vilniaus miesto vyriausiojo policijos komisariato areštinėje, po to jie bus išsiųsti iš Lietuvos. Jų išsiuntimui reikiamus dokumentus rengia Rusijos ambasada Lietuvoje.

Naujojo kalėjimo įkurtuvės Kaune atidėtos neradus darbuotojų

Atkelta iš 1 psl.

Per artimiausius mėnesius planuojama baigti pertvarkyti Kauno centre, A. Mickevičiaus gatvėje, esantį naująjį tardymo izoliatorių. Nors atnaujintą pastatą būtų galima iš karto pradėti naudoti, tačiau oficiali jo atidarymo ceremonija numatyta tik kitų metų liepos 1-ąją.

„Vien pastato neužtenka, kad įstaiga pradėtų veikti. Dar būtina surinkti ir apmokyti darbuotojus, sukomplektuoti administraciją ir tik tada bus galima atidaryti pastatą", teigė Kalėjimų departamento atstovas spaudai Gintautas Stalnionis.

Jis informavo, jog tik kitų metų sausio pradžioje turėtų būti priimtas vyriausybės nutarimas, kuriuo bus įsteigta nauja įkalinimo įstaiga — Kauno tardymo izoliatorius. Tik tuomet bus galima pradėti rinkti bei apmokyti aptarnaujančius darbuotojus.

Tuo tarpu Kaune pastatytas tardymo izoliatorius per žiemą bus šildomas jau antrus metus iš eilės.

Planuojama, jog naujajame Kauno tardymo izoliatoriuje galės būti laikoma beveik 300 įkalintųjų, o jiems prižiūrėti, aptarnauti bei saugoti bus įsteigti 262 etatai. Iš jų 197 užims pareigūnai, o dar 23 nuteistieji sudarys ūkio brigadą. Kasmet šiai įkalinimo įstaigai išlaikyti bus skiriama 7.6 mln. litų. Kitų metų antram pusmečiui iš valstybės biudžeto jau numatyti 3 mln. litų.

Darbų vertę gerokai padidino ES reikalavimai, kurių teko laikytis pertvarkant visą daugiau kaip 6,000 kvadratinių metrų užimantį pastatą. Įpusėjus atstatymo darbams, teko vienam suimtajam skirtą plotą padidinti nuo 3 iki 5 kvadratinių metrų.

Aukšta tvora apjuostame tardymo izoliatoriuje įrengtos 88 kameros, 16 pasivaikščiojimo patalpų po atviru dangumi, rūsyje veiks virtuvė, skalbykla, dušai, įkalintųjų priėmimo kambariai, medicinos punktas. Be to, pertvarkos projektas derintas ir dėl pasikeitusių higienos normų, priešgaisrinės apsaugos reikalavimų, net pačių įkalinimo įstaigų vidaus taisyklių.

*** Lietuvos mokslų akademijos prezidentas** Zenonas Rokus Rudzikas neabejoja, kad Lietuva Europos Sąjungoje netaps pigios darbo jėgos valstybe, sunkių sąlygų užgrūdinti lietuviai jau dabar yra sukūrę aukštų technologijų, mokslui imlios pramonės, vis dėlto valdžios kalbos apie žinių ar skaitmeninę ekonomiką turi būti pagrįstos konkrečiais veiksmais. Pasirengimu, išsilavinimu, noru dirbti lietuviai Z. R. Rudziko nuomone, tikrai neatsilieka, o kai kada net lenkia daugelį Europos valstybių. (R-Elta)

*** Seimo Teisės ir teisėtvarkos** komiteto pirmininkas Aloyzas Sakalas sako, jog žemės sklypų problemos prasidėjo tada, kai nekilnojamasis turtas virto kilnojamuoju. Įstatymo spragomis pasinaudoję valdininkai atsikūrė teises į pačius brangiausius sklypus, o jų teisėti savininkai jau 12 metų laukia jiems priklausančio turto. (LŽ-Elta)

*** Lietuva pasaulyje pirmauja studentų skaičiumi,** bet gerokai atsilieka kitu požiūriu — lėšų, skiriamų vienam absolventui parengti. Lietuvoje jam tenka apie 8,500 litų.

*** Antradienį didelėje Lietuvos dalyje buvo** rekordiškai šilta. Vilniuje, Kaune ir Panevėžyje oras buvo įšilęs tiek, kiek nebuvo nė vieną rugsėjo 23 d. per visą stebėjimų laikotarpį. Vilniuje buvo viršytas net 40 metų senumo rekordas — 1953 m. rugsėjo 23 oras buvo įšilęs iki 23 C (74 F) laipsnių, o šiemet — iki 26 C (80 F). (LR-Elta)

*** Artėjant stojimui į Europos Sąjungą,** vis labiau aiškėja, koks nelengvas ir nepigus gyvenimas laukia lietuvių. Apie šildymo, vandens įkainius, mokesčius už būstą net nekalbama, nes bijomasi išgąsdinti. Tačiau ir taip aišku, kad tokiomis sąlygomis iš minimalios 450 litų (arba tik 115 eurų) algos nepragyvensi. Politikai labai aktyviai ragino balsuoti už stojimą į ES, tačiau dabar ne vienas ekonomistas kalba, jog jau kitų metų pavasarį Lietuvai tapus ES nare, gyvenimas ims blogėti.

*** Šiemet jau atnaujinta ir išplatinta** apie 12 kilometrų Vilnius-Klaipėda greitkelio. Darbus atliekančios bendrovės „Kauno tiltai" brigados vienu metu pluša net keliuose ruožuose. Darbai kainuos 10.8 mln. eurų. 75 procentų šios sumos, kaip negrąžinamą paskolą, suteikė Europos Sąjungos ISPA fondas, kuris rūpinasi į ES įstosiančių valstybių kelių plėtra. Likusią pinigų dalį skyrė Lietuvos automobilių kelių direkcija. (KD-Elta)

*** Šulinius įrenginėjantys ir tvarkantys darbininkai neretai žūva** nuo nuodingų metano dujų. Per pastaruosius du mėnesius vien Kauno apskrityje tokia mirtis ištiko net 6 vyrus. Šulinių kasėjus užgriuvusios tragedijos sujaudino ne tik darbo saugos specialistus, bet ir geologus. (KD-Elta)

„VARPAS" IR VARPININKAI

Atkelta iš 6 psl.

1956 metais ten buvo išleisti du metraščiai. Didžiajai priverstinių išeivių daliai atsidūrus Jungtinėse Amerikos Valstijose, šiame krašte „Varpo", kaip metraščio, leidimas atnaujintas 1963 m. Nuo tų metų jį pradėjo leisti Varpininkų filisterių draugija. Pirmąjį numerį redagavo dr. Juozas Pajaujis, administratoriaus pareigas pradėjo eiti Titas Briskaitis. Leidėjų pakviestam man „Varpą" redaguoti tenka nuo 1964 m. Šį darbą tęsiu iki šiol. Pradžioje mano artimiausi talkininkai buvo dr. J. Pajaujis, J. Audėnas, dr. K. Karvelis, Jonas Daugėla ir kt. Leidimo finansais rūpinosi visa siela atsidavęs „Varpui" a.a. Titas Briskaitis. Tokia yra šio reikšmingo darbo istorija. Mano artimiausi talkininkai yra tie, kurie kiekvienam numeriui neatsisako duoti savo rašinių ir, žinoma, tie, kurių aukomis mes įstengiame šį leidinį leisti. Jie ir yra tikrieji šio žurnalo-metraščio leidėjai. Jų pavardės žurnalo skaitytojams yra žinomos.

– Ir „Drauge" matome Jūsų straipsnių, nagrinėjančių Lietuvos politiką, vadinasi, sekate gyvenimą atgavusioje nepriklausomybę tėvynėje. Kaip Jūs vertinate demokratinius procesus Lietuvoje, ekonomiką, kultūrą?

– Mūsų rūpesčiai Lietuva nesibaigė ir jai tapus nepriklausoma valstybe, kaip ir senajam „Varpui": kai Lietuva atgavo savo spaudą lietuviškais rašmenimis 1904 m., „Varpas" toliau ėjo Tilžėje. Seku Lietuvos žiniasklaidą ir manau, kad esu gerai informuotas. Stengiuosi, žinoma, kad ir „Varpe" kuo ryškiau būtų matyti mūsų tautos ir Lietuvos valstybės problemos. Apie tas, kurios labiausiai mane dilgina, stengiuosi pasisakyti ir vietos bei Lietuvos laikraščiuose, kai redaktoriai praleidžia. Kai Lietuva buvo okupuota, kai kada laiškų forma pavykdavo prisimušti ir prie „Chicago Tribune". Stebiuosi, kad per trumpą laiką Lietuva mažai kuo ėmė skirtis nuo senųjų demokratijų. O turint galvoje klasikinės demokratijos sampratą, Lietuva yra net pažangesnė, nes mažiau paliesta oligarchijos įtakos. Ir dėka to stengiasi išlaikyti visas socialines programas, prievarta įvestas bolševikinės sistemos. Tik švietimo sistemoje abejonę kelia per didelis aukštųjų mokyklų skaičius. Juk visa tai vyksta mokesčių mokėtojų sąskaita. Ar pajėgs tokią naštą pakelti pramonė, verslas ir žemės ūkio darbininkai? Juk biudžeto pajamos tik beveik iš to sudaromos. Dėkoju „Draugo" redakcijai už suteiktą progą pasisakyti.

Dėkojame Redaktoriui už išsamius atsakymus ir linkime sveikatos, rengiant būsimuosius žurnalo numerius.

Kalbėjosi
Audronė V. Škiudaitė

SKELBIMAI

DĖMESIO! DĖMESIO! Neseniai atvykote, ieškote darbo ar buto, tačiau skelbtis laikraštyje brangiai kainuoja? Ne bėda. DRAUGAS jūsų skelbimą išspausdins nemokamai. Tereikia paskambinti tel. 773-585-9500 ar užsukti į DRAUGO administraciją adresu 4545 W. 63 St., Chicago, IL 60629.

Nuo šiol korteles skambinimui į Lietuvą nusipirkite „DRAUGE"!

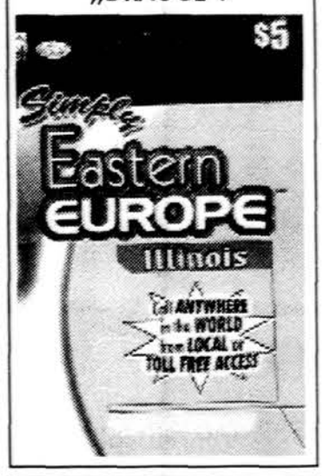

SIŪLO DARBĄ

Dunkin Donuts in Orland Park, 15609 S. Harlem, looking for reliable, hard working person, honest for counter person position (some English is required). Full time or part time, will train. **Please call 708-429-5533, between 9 am - 1 pm or 708-557-9163, between 2 pm - 6 pm.**

IŠNUOMOJA

Woodridge išnuomojami
1-2 mieg. naujai suremontuoti butai. 1 mieg.— $607;
2 mieg. — $682.
Tel. 630-910-0644, Jana.

Išnuomojami 1 ir 2 miegamųjų butai
Marquette Park rajone.
Tel. 708-955-2808.

* Mergina ieško darbo vaikų arba žmonių priežiūroje su grįžimu į namus. 708-795-1992.
* Vyras ir žmona ieško bet kokio darbo. 773-927-8299
* Moteris gali prižiūreti vaikus nuosavame name Glendale Hts. rajone. 630-665-7283
* Moteris ieško darbo ofiso valymuose vakarais. 630-665-7283.
* Moteris gali pakeisti senelių priežiūroje bet kurią savaitės dieną šiauriniuose priemiesčiuose. Kalba angliškai ir turi automobilį. 733-316-6212
* Moteris ieško darbo senelių priežiūroje, gali gyventi kartu. Turi rekomendacijas, patirtį, kalba angliškai. 773-925-1375
* 42 medikė gali keisti savaitgaliais. 773-517-3352.

NEKILNOJAMASIS TURTAS

Century 21 Pro-Team

Bus.: 708-361-0800
Voice Mail: 773-854-7820
Fax: 708-361-9618
E-mail:
d.i.mayer@worldnet.att.net
DANA ŠČERBAITĖ MAYER
Jei norite parduoti ar pirkti namus mieste ar priemiesčiuose, kreipkitės į **DANUTĘ MAYER**. Profesionaliai ir sąžiningai patarnauja nuo 1986 m. Nuosavybių įkainavimas veltui.

GREIT PARDUODA
Landmark properties

Bus. 773-229-8761
Res. 708-425-7160
Mobil 773-590-0205
Pager 630-314-4330
RIMAS STANKUS
• Čikagoje ar priemiesčiuose
• Greitas ir sąžiningas patarnavimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Tarpininkaujame gaunant paskolą
• Pensininkams nuolaida

PASLAUGOS

STATE FARM INSURANCE
AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukse S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. 708-424-8654;773-581-8654

AgS Šildymas Šaldymas
6556 S. Kedzie Chicago, IL 60629
Prekyba, instaliavimas, aptarnavimas
— Licensed — Bonded— Insured
24 val. per para
FREE ESTIMATE
7 dienos per savaitę
773-778-4007
773-531-1833

KŪDIKIŲ STAIGIOS MIRTIES PRIEŽASTIS GALI BŪTI IR SAPNAI

Staigios kūdikių mirties sindromo, kai kūdikiai miršta miegodami, priežastis gali būti sapnas, jog jis tebėra motinos įsčiose, paskelbė vienas australų mokslininkas.

George Christos studijavęs būdus, kuriais smegenys apdoroja informaciją, sako, kad kūdikiai, kurie sapnuoja vėl esantys įsčiose, kur jiems nereikėjo kvėpuoti, nes deguonis buvo teikiamas per kraują, gali liautis kvėpavę.

„Jei kūdikio miego aplinką padarote panašią į sąlygas gimdoje, tai gali nulemti tokius sapnus, kurie savo ruožtu gali sužadinti vaisiaus kvėpavimo ‚įpročius' ", — žurnalistams sakė G. Christos, kuris dėsto Curtin technologijos universitete Perte.

Staigios kūdikių mirties sindromas yra pagrindinė vaikų iki vienerių metų mirties priežastis. Dažniausiai dėl šio sindromo miršta vaikai nuo dviejų iki keturių mėnesių amžiaus, daugiausia berniukai.

G. Christos, kuris savo sapnų teoriją išdėstė neseniai išleistoje knygoje „Atmintis ir sapnai: žmogaus kuriamasis protas" („Memory and Dreams; the Creative Human Mind") teigia, kad kūdikių smegenys maždaug iki dviejų mėnesių amžiaus sapnuoti dar negali, todėl pirmą kartą po gimimo minėto sindromo pavojaus nėra.

Per 22 metus, iki 2000-ųjų, daugiau kaip 8,000 kūdikių mirties priežastimi buvo pripažintas staigios kūdikių mirtis sindromais (SKMS), nurodo Australijos valstybinė SKMS taryba. Tokio sindromo tikimybė yra maždaug viena iš dviejų tūkstančių. Panašūs skaičiai ir Didžiojoje Britanijoje. JAV tokių atvejų būna 2,500 per metus. G. Christos teorija yra viena iš maždaug 50-ties, aiškinančių SKMS priežastis. (Elta)

A † A
DANUTĖ LIAUGMINIENĖ

Mirė 2003 m. rugsėjo 23 d., Surfside, FL, sulaukusi 90 m.

Nuliūdę liko: sūnus Rimantas ir Dalius su šeimom.

A † A
BIRUTEI JASAITIENEI

Lietuvių Partizanų Globos fondo pradininkei mirus, nuoširdžiausią užuojautą reiškiame dukroms JŪRATEI, AUŠRAI, sūnui ALGIUI ir kitiems artimiesiems.

Lietuvių Partizanų Globos fondas

Būkime pažįstami!

Neseniai atvažiavusiems, norintiems skaityti DRAUGĄ, siųsime jį 1 mėn. nemokamai. Praneškite savo pavardę, vardą, adresą ir telefono numerį raštu (DRAUGAS, 4545 W. 63 St., Chicago, IL 60629) arba telefonu 773-585-9500. *Būkime pažįstami! (JAV)*

vardas, pavardė

adresas

miestas, valstija, zip

telefono numeris

citimortgage **Vytas Keblys**
Loan Consultant

• Namų finansavimas visoje Amerikoje
• Labai prieinamos sąlygos
• Greitas ir tobulas patarnavimas
• Skambinkite man šiandien:
Nemokamai: (888)-733-9070
vytas.keblys@citigroup.com

Namams Paskolos, Apdraustos Sąskaitos
MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747
Stephen M. Oksas, *President*
Patarnaujam Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 95 Metus.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Don Varnas Amerikos legiono postas Nr. 986 ir Pagalbinis moterų vienetas įvesdins naujus valdybos narius rugsėjo 28 d., sekmadienį, 3 v.p.p., „Seklyčios" restorane, 2711 W. 71st Str., Chicago, IL. Nariai ir svečiai kviečiami dalyvauti.

Kviečiame į MaRiTa fondo vajų spalio 4 d., šeštadienį, Jackson Park Yacht Club, 6400 S. Promontory Drive, nuo 4 iki 11 v.v. Veiks bufetas, baras ir loterija. Gros Lubriphonic grupė, vadovaujama Rick King. MaRiTa fondas susikūrė šaltame Michigano ežere žuvus Taurui ir Rimui Gaižučiams bei Martynui Meškauskui. Fondo tikslas – platinti informaciją, kad šitokių tragedijų išvengus ir pasiruošus saugiai laivininkystei. MaRiTa fondas yra pelno nesiekianti organizacija. Daugiau informacijos galima gauti www.maritafoundation.org arba kreipiantis į Kovaldą Balčiauską 1020 South Wabash Ave. Suite 8C Chicago, IL 60605, tel. 312-986-8407.

Čikagos Lietuvių suvalkiečių draugijos gegužinė įvyks spalio 5 d., sekmadienį, 12 val. p.p., Šaulių namuose: 2417 W. 43 gatvė. Gros A. Barniškio orkestras. Bus skanaus maisto, veiks baras. Kviečiame visus gausiai dalyvauti ir linksmai praleisti popietę.

BALFo atstovai spalio 5 d., sekmadienį, prie Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčios, Marquette Parke, prieš ir po šv. Mišių dalins metinės rinkliavos vokelius. Vokeliai ten pat bus surenkami po savaitės, spalio 12 d., sekmadienį. Prašome remti BALFą, Bendrą Amerikos Lietuvių fondą, kurio siuntiniai su labdara ligoniams ir sunkiai gyvenantiems žmonėms Lietuvoje siunčiami nuolat.

Baigiantis vasarai ir jos linksmybėms gamtoje, brighton parkiečiai rengia naujo sezono šventę „Rudens linksmybės" spalio 4 d. Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo parapijos didžiojoje salėje (4420 S. Fairfield ir 44-tos gatvės kampas). 6 val. v. vakarienė, po to – programa, muzika, šokiai, laimikių traukimas ir kt. Šokiams gros Algimanto Barniškio ansamblis. Bilietai platinami sekmadieniais bažnyčios gale prieš ir po 10 val. r. Šv. Mišių. Vietas galima užsisakyti skambinant Evelinai Oželienei 773-254-7553 arba Salomėjai Daulienei 773-847-4855. Šventę rengia JAV LB Brighton Parko apylinkės valdyba.

Marijos Nekaltojo Prasidėjimo seserų rėmėjų sąskrydis vyks Putname, Connecticut, seselių vienuolyne, Vėlinių dieną, sekmadienį, lapkričio 2 d. Šio sąskrydžio šv. Mišias aukos ir pamokslą sakys (11 v. r.) vienuolyno kapelionas kun. Vytautas Gedvainis. Po pietų vyks Naujosios Anglijos rėmėjų posėdis, iš Lietuvos atvykusi vienuolijos vyriausioji vadovė ses. M. Ignė Marijošiūtė pasidalins mintimis apie seselių veiklą ir apaštalavimą Lietuvoje. Po to bus prisiminti mirusieji: bus lankomos kapinės, šventinami paminklai, vienuolyno koplyčioje vyks Mišparai už mirusiuosius. Visi kviečiami! Norintys dalyvauti tel. 860-928-7955 praneša ne vėliau kaip iki spalio 27 d.

Pedagoginiame Lituanistikos institute Jaunimo centre (5600 S. Claremont Av. Chicago, IL. 60636-1039) rugsėjo 27 d., šeštadienį, nuo 9 v.r. iki 1 v. p.p. dar bus registruojami nauji studentai. Čikagos apylinkėse gyvenantys jaunuoliai – į akivaizdinį skyrių (t. y. lankys paskaitas šeštadieniais), o į neakivaizdinį skyrių paštu registruosis gyvenantys kitose valstijose JAV. Trejų mokslo metų kreditus užskaito kai kurie universitetai ir kolegijos. Daugiau informacijos suteiks Milda Šatienė tel: 708-409-0216.

Šiemet Balzeko lietuvių kultūros muziejus „Metų žmogaus" žymeniu pagerbs puikų vadovą, Vilniaus merą Artūrą Zuoką už nuopelnus Vilniaus miestui ir vilniečiams. Muziejaus pokylis, kurio metu Artūrui Zuokui bus įteiktas „Metų žmogaus" apdovanojimas, įvyks spalio 26 d. vieno prestižiškiausių Čikagos viešbučių – Peninsula Hotel pokylių salėje. Maloniai kviečiame dalyvauti pokylyje ir kviečiame Jus įdėti savo asmeninį ar organizacijos sveikinimo laišką, verslo reklamą į mūsų pokylio sveikinimų-reklamų knygą, kurią gaus visi pokylio svečiai. Dėl informacijos ir vietų skambinti tel. 773-582-6500 Stanley Balzekui, Jr., arba Ritai Janz.

„Vaiko vartai į mokslą" rugsėjo 28 d., sekmadienį, PLC, Lemonte, po 11 val. šv. Mišių, ruošia „Derliaus pietus". Bilietus galima įsigyti kreipiantis į Ritą Venclovienę tel. 847-940-0233.

Artėja metinis LFK „Lituanicos" rudens balius (53-sis), kuris šiemet įvyks spalio 25 d. PL centre, Lemonte, didžiojoje salėje. Į šią pramogą reikia registruotis kuo greičiau, skambinant Laimai Glavinskienei tel. 630-323-6302.

Šv. Pranciškaus seserų vienuolyno rėmėjų metinis seimas spalio 12 d., sekmadienį, Tėvų marijonų vienuolyne 6336 L. Kilbourn Ave., Chicago, IL, prie „Draugo". 11 val. šv. Mišios už gyvus ir mirusius vienuolyno rėmėjus. 12 val. pietūs; 1:30 val. p.p. registracija ir posėdis.

Arvydo ir Nelės Paltinų estradinių dainų koncertas, rengiamas Lituanistikos tyrimo ir studijų centro, vyks spalio 5 d., sekmadienį, 3 v.p.p. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Bilietai iš anksto gaunami „Seklyčioje", Morkūnų Lithuanian Plaza Deli ir LTSC (Jaunimo centre).

Kauno J. Jablonskio pradinės mokyklos, „Aušros" (berniukų ir mergaičių), „Saulės" (VIII), Jėzuitų (IX), S. Dariaus ir S. Girėno (IV), V. Kudirkos (V) gimnazijų muziejai kaupia duomenis apie mokytojus ir moksleivius – pasipriešinimo okupantams dalyvius. Prašome buvusius sukilėlius, partizanus, „plechavičiukus", pogrindininkus, politinius kalinius, Sibiro tremtinius, nacių kacetų kalinius atsakyti į klausimus ir pasiųsti 2 nuotraukas (9x13 cm). Tiksliname šių mokyklų auklėtinių – pasmerktųjų gete – likimą (žuvo, išliko, slapstėsi). Klausimai: 1) rezistento (tremtinio) vardas, pavardė; 2) gimimo (mirties) metai ir vieta; 3) kur ir kada mokėsi? 4) kurioje veikloje dalyvavo (nukentėjo)? Siųsti Jonui Venckevičiui, Aušros g. 40-18, LT-3005, Kaunas, Lithuania (tel. 837-732-594).

JAUNIMO TALKA „VAIKO VARTAMS"

Praėjusią vasarą daug mūsų jaunimo pasklido po Lietuvą. Vieni šoko, kiti dainavo, dar kiti keliavo po žymiąsias Lietuvos vietoves. Kitiems buvo svarbu susipažinti su savo tėvų ar senelių giminėmis, o buvo ir tokių, kurie norėjo savanoriškai padirbėti su beglobiais vaikais.

Jau treti metai iš eilės, kai atsiranda jaunimo, kuris atvyksta į Lietuvą su tikslu padirbėti beglobių vaikų dienos ir laikinosios globos centruose. Jie vyksta prižadėję „Vaiko vartai į mokslą" organizacijai, kad bent mėnesį dirbs parinktuose centruose. Taip Živilė ir Algis Bielskai, brolis ir sesuo, atsidūrė Kazlų Rūdos (netoli Marijampolės) „Šypsniukų" dienos centre. Abu jaunuoliai greitai susidraugavo su vaikais ir rado bendrą kalbą. Algis vaikus supažindino su kompiuteriu ir rodė, kaip atlikti norimas užduotis. Živilė su mergaitėmis darė rankdarbius, žaidė žaidimus, iškylavo. Centro direktorė Renata Andriušienė juos motiniškai gobojo. Živilė ir Algis grįžo labai patenkinti, norėtų padirbėti ir kitą vasarą. Renata Andriušienė, „Šypsniukai" centro direktorė, savo laiške „Vaiko vartams" rašo: „Mūsų vaikai pasimokė mandagumo, kultūringumo, darbštumo, atjautos, bendravimo ir dar daug kitų gerų bruožų, ko jiems labai trūksta".

„Vilties angelo" dienos centre dirbo trys sesutės Sidrytės — Vija, Gaja ir Saulė. Vija į šį centrą sugrįžo po trejų metų, bet vaikai ją atpažino ir mielai priėmė. Giedrė Kazlauskaitė taip pat yra dirbusi anksčiau šiame centre. Gaja ir Saulė labai greitai susidraugavo su vaikais. Vyresnių vadovų globojami, vaikai iškylavo po Vilnių ir ruošė ekskursijas. Vaikams buvo tikrai smagu pabūti su šiomis lietuvaitėmis ir pasidalinti su jomis skirtinga patirtimi.

Jaunuoliai ne tik padėjo centrų vadovėms ir vaikams, bet ir patys daug pasimokė. Jie pamatė, iš kokių namų tie vaikai ateina, pajuto jų skurdą, palygino, ką reiškia gyventi pertekliuje ir nepritekliuje, suprato, ką reiškia turėti mylinčius ir jais nuolat besirūpinančius tėvus. Atėjo labai gražių atsiliepimų apie šiuos jaunus savanorius. Centrų vadovai stebėjosi jų rimtumu atliekant pavestas pareigas. Kokia puiki patirtis mūsų jaunimui.

a.k.

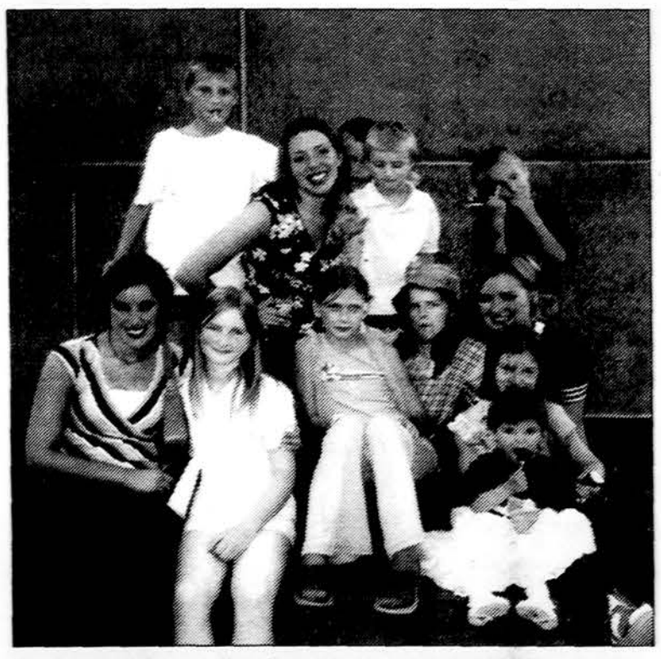

Trys sesutės Sidrytės – Vija, Gaja ir Saulė – džiaugiasi vėl susitikusios su „Vilties angelo" beglobiais vaikais.

GARBINGI SVEČIAI „SEKLYČIOJE"

Kiekvieną trečiadienį „Seklyčioje" renkasi daugiausia vyresnio amžiaus lankytojai. Rugpjūčio 27—tą dieną jų svečiai buvo dr. K. A. Jucas, odos ligų specialistas, ir dr. kun. Arvydas Žygas. Juos abudu pristatė programų vedėja Elena Sirutienė.

Dr. Jucas kalbėjo apie nugaros skausmus, kurie vargina daugumą vyresniųjų. Nugaros skausmai atsiranda dėl įvairių priežasčių, todėl norint juos pašalinti, reikia nuodugnaus tyrimo. Nugaros skausmai vargina ir jaunus asmenis, ir tai atsitinka dėl nežinojimo, kaip elgtis keliant sunkius daiktus, darant staigius pasisukimus, sportuojant. Vyresnio amžiaus asmenims tai atsitinka dėl stuburo slankstelių nusidėvėjimo arba sužeidimų jaunystėje. Stuburo slanksteliais eina pagrindinės nervų juostos į galvos smegenis, todėl mažiausi iškrypimai yra jaučiami skausmų pavidalu. Šiais, moderniais, medicinos pažangos laikais yra įvairių galimybių stuburo negalavimus pašalinti. Atsiradus nugaros skausmams, negalima užsiimti savęs gydymu, bet reikia kreiptis į tos rūšies specialistus.

Dr. Jucas atvyko valandą anksčiau, kad galėtų pasikalbėti individualiai su asmenimis dėl odos ligų. Po pranešimo jis atsakinėjo į klausimus, pabrėždamas, kad būtina sekti ant odos atsiradusius visus spuogus, nes jie gali būti piktybiniai, iš kurių išsivysto vėžys — melanoma. Ši odos liga yra mirtina, jeigu negydoma jos pradžioje. Nors vasara baigiasi, reikia saugotis saulės spindulių, kurie gali sukelti odos vėžį. Jeigu kyla abejonė, kreiptis į savo šeimos gydytoją.

Kitą pranešimą padarė dr. kun. Arvydas Žygas, neseniai atvykęs iš Lietuvos. Dr. Arvydas Žygas yra gimęs, užaugęs ir mokslus išėjęs Amerikoje. Čia įgijo porą mokslinių laipsnių ir turėjo pasiūlymų profesoriauti Amerikos ir Europos universitetuose, bet jis pasirinko tarnybą Dievui. Taip dr. kun. A. Žygas buvo pristatytas Elenos Sirutienės.

Kun. A. Žygas pabrėžė, kad daugelis jo klausia, kodėl jis pasirinko kunigystę vietoje profesūros. „Aš galvoju, kad, būdamas kunigu, turėsiu daugiau galimybių padaryti gero žmonijai. Šiuo metu dirbu Lietuvoje, Kauno vyskupijoje, arkivyskupo Sigito Tamkevičiaus tarnyboje. Dirbu su Lietuvos jaunimu, dėstau Kunigų seminarijoje ir vedu religinius pokalbius visuomenei. Meilė Dievui turi būti skleidžiama tik geru pavyzdžiu. Daugelis žmonių mano misijos nesupranta ir kartais esu palaikomas keistuoliu. Lietuvoje yra daug Dievo tarnybai pasišventusių asmenų, o dar daugiau tokių, kurių tikslas — pralobti. Kun. A. Žygas pabrėžė, kad gyvenimas Lietuvoje yra labai įvairus. Yra daug turtingų, yra asmenų, kurie nesuduria „galo su galu". Yra daug moralinių nuopolių, kurie ateina iš Vakarų, remiantis demokratija. Bažnyčia stengiasi tą moralinį purvą atremti paskaitomis, gerais žmonių pavyzdžiais. Į šią kovą įsijungia seselės vienuolės, vyrų vienuolynai ir kunigai bažnyčiose. Didelį rūpestį kelia įsijungimas į Europos Sąjungą, iš kur nemoralūs reiškiniai dar laisviau plūs į Lietuvą. Visiems šitiems antplūdžiams Lietuvos jaunimas yra labai imlus, neatsilieka daugelis ir vyresnių.

Laimė, kad kol kas kandidatų į kunigų seminarijas netrūksta, bet jų religinis supratimas yra silpnokas. Siekdamas sudaryti galimybę geriau pažinti ir suprasti Dievo Motinos teikiamas dovanas, ne tik klierikams, bet ir visiems tikintiesiems arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius nutarė pastatyti Šiluvoje dvasinį centrą. Čia jaunuoliai turės galimybę apsispręsti, ar jie yra tinkami būti kunigais. Vasaros atostogų metu šis centras galės pasitarnauti kaip užeiga turistams, kurie atvyks į Šiluvą aplankyti stebuklingosios Dievo Motinos Marijos. 1608 metais Marija apsireiškė Šiluvoje, ir tai yra seniausia apsireiškimo vieta, kurią pripažino Katalikų Bažnyčia. Šiluva yra garsi išgijimais per Švč. M. Marijos užtarimą. Rugsėjo 8—tą dieną kas metai rengiami atlaidai sutraukia didžiulius būrius tikinčiųjų. Dvasinio centro pastatų pastatymas suteiks daugeliui galimybę aplankyti Šiluvą, susipažinti su Marijos teikiamomis malonėmis tiems, kurie jos prašo. Turistai atvykę iš kitų kraštų pažins geriau Lietuvą, ir grįžę į savo kraštus paskleis mintį, kad Lietuva yra Marijos žemė. Pabrėžtina, kad net popiežius Jonas Paulius II lankėsi Šiluvoje ir čia meldėsi.

Įgyvendinimui šio Dvasinio centro reikės daug išlaidų, todėl arkivyskupas Sigitas Tamkevičius ir dr. kun. Arvydas Žygas prašo tikinčiųjų prisidėti aukomis. Amerikoje aukas siųsti Lithuanian Catholic Religios Aid, Šiluva project c/o LCRA, 351 Highland Boulevard, Brooklyn, N.Y. 11207. „Seklyčios" lankytojai Dvasinio centro statybai paaukojo 150 dolerių ir įteikė kun. A. Žygui.

Antanas Paužuolis

Dalis Čikagos lituanistinės mokyklos mokytojų mokslo metų pradžios šventėje.

ČIKAGOS LITUANISTINĖS MOKYKLOS MOKSLO METŲ ATIDARYMO ŠVENTĖJE

Greitai nuvilnijo karštos vasaros dienos, kažkur sutirpo kaitra, prigęso liepsnojanti saulė, pasibeldė gaivus ruduo, dar džiuginantis savo švelnia šiluma kiekvieną. Rudens gamtos grožio ramybė tarytum skatina geriau pažinti dvasinio gyvenimo poreikius, atrasti harmoniją, gilesnį ryšį su valia, jausmu ir protu. Taigi, rugsėjis ne tik spalvotas paveikslas, bet ir vartai į tikrą išminties ir dvasinio tobulėjimo mokyklą.

Čikagos lituanistinėje mokykloje prasidėjo 2003—2004 mokslo metai. Į atidarymo šventę susirinko gausus būrys mokinių, mokytojų, mokyklos vadovybė. Kartu su linksmai nusiteikusiais, po vasaros pailsėjusiais mokiniais atvyko ir jų šeimos nariai — tėveliai, mamytės, sesutės, broliukai, seneliai. Šventėje dalyvavo gerbiami svečiai: Lietuvos generalinis konsulas Čikagoje Arvydas Daunoravičius bei neseniai atvykęs iš Lietuvos, buvęs Vilniaus gimnazijos direktorius, dabar lituanistinės mokyklos dvasios vadas kun. Antanas Gražulis, SJ.

Šio renginio tikslas — siekti kiekvienais metais lituanistinę mokyklą atidaryti kaip jaunimo kultūros ir švietimo organizaciją, kurioje mokiniai yra mokomi lietuviškos kalbos, rašto, tikybos, liaudies šokių bei dainų. Yra supažindinami su tautinėmis tradicijomis, tautodaile, Lietuvos istorija, geografija, kas gyvenant svetur padeda išlaikyti tautos savitumą.

Kun. Rimvydas Adomavičius šventę pradėjo šv. Mišių auka, už tėvelius, senelius, už tuos, kurių nėra šalia, kvietė susikaupti maldoje. Buvo maloniai pristatytas naujas mokyklos kapelionas jėzuitas kun. Antanas Gražulis, kuris taip pat dalyvavo Mišiose. Dvasininkas prašė vaikų būti geriems, teisingiems, augti sveikiems ir klausyti tėvelių.

Mokyklos direktorė Jūratė Dovilienė pasveikino visus mokinius, mokytojus ir tėvelius, sugrįžusius į Čikagos lituanistinę mokyklą, pasiruošusius skaityti storiausias lietuviškas knygas, rašyti ilgiausius diktantus. Sveikinimo kalboje sakoma: „Pradedame dvyliktuosius ČLM metus. Šiuo metu yra užsiregistravę 300 mokinių. Įsigilinus į mokyklos statistiką, paaiškėjo įdomių faktų. Dauguma mokinių yra 'trečiosios bangos' tėvų vaikai, tuo tarpu iš 'antrosios bangos' lanko tik keturių šeimų atžalos. Įdomiausia, kad mūsų mokyklą lanko 30 proc. mokinių, jau gimusių Amerikoje. Ir jie, čia gimę, išmoks skaityti ir rašyti lietuviškai tėvų ir lituanistinės mokyklos padedami", — nuoširdžiai džiaugėsi direktorė.

Buvo malonu pažymėti ir tą faktą, kad mokykla padidėjo 50-čia mokinių. Teko rūpintis naujomis patalpomis, ieškoti visiems palankių sprendimų. Todėl viešai buvo padėkota tėvams jėzuitams, ypač kunigui Antanui Saulaičiui, kurie sutiko išnuomoti 6 klases vienuolyno patalpose. Prie šio kilnaus, didžiadvasiško darbo prisidėjo ir vienuolyno administratorės Marytė Utz bei Grasilda Reinys. Vienuolyne pamokas lankys 90 aukštesniosios mokyklos mokinių.

Mokykla išsiplėtė, todėl padaugėjo mokytojų. Jų dabar bus 50. Buvo priimti 9 nauji mokytojai: Kristina Balniūtė, Laima Sineokijienė — vaikų ratelis; Aurė Grauslienė — darželis B; Vitalija Mickienė — I skyrius; Nijolė Pridotkienė — II skyrius ir aukštesniosios mokyklos lietuvių kalbos mokytoja; Audronė Sidaugienė — VI skyrius; Kristina Lapienytė — IX klasės auklėtoja; Salomėja Radionovienė — tautinių šokių mokytoja; Tadas Astrauskas — dvasinio auklėjimo mokytojas.

Šiltas padėkos žodis buvo tartas mokyklos vadovybei, ketverius metus talkininkaujančiai direktorės pavaduotojai Laimai Apanavičienei (mokytoja taip pat dėstys lietuvių kalbos pamokas 10 klasei) bei Virginijai Bužėnienei, kuri jau šešeri metai dirba mokyklos administratore.

Jūratė Dovilienė pasidžiaugė darniu ir draugišku mokyklos kolektyvu, jų širdingu darbu, motiniška kantrybe dalinantis išmintimi su mokiniais. Sėkmingos komandos paslaptis — tai širdys, kurias vienija meilė Tėvynei. Tai jausmas, kuris visada kviečia dirbti, skatina puoselėti ir perduoti savo krašto kultūrą į vaikų rankas.

Indrė Bartašiūnienė
ČLM atstovė spaudai

SKELBIMAI

• **Amerikos lietuvių radijas,** vad. Anatolijus Šlutas — kiekvieną sekmadienį 7 v.r. per WCEV 14.50 AM. **Tel. 773-847-4903,** adresas 4459 S. Francisco, Chicago, IL 60632.

„Pasaulio Lietuvių Bendruomenės XI seimo leidinys. 2000-2003", 2003 m. Apimtis – didelio formato 169 psl., gausiai iliustruotas nuotraukomis. Mecenatas – Lietuvių fondas. Leidinyje atsispindi Pasaulio Lietuvių Bendruomenės veikla, supažindinama su PLB padalinių veikla ir pareigūnais, atskirų kraštų bendruomenių vadovais.